

ERASMUS + 2021–2027

Odgovornost do ranljivejših skupin: Analiza rezultatov ankete

Pripravila: Ana Marija Lednik.

Šolsko leto 2021/2022.

Kazalo

1	Uvod	2
2	Rezultati ankete med učenci	2
2.1	Povzetek rezultatov	4
3	Rezultati ankete med učitelji	4
3.1	Povzetek rezultatov	9
4	Rezultati ankete med učenci tujci	11
4.1	Povzetek rezultatov	13
5	Sklep	14
6	Priloge	16
6.1	Priloga 1: Anketni vprašalnik za učence	16
6.2	Priloga 2: Anketni vprašalnik za učitelje	19
6.3	Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence tujce	24
6.4	Priloga 4: Rezultati ankete za učence	29
6.5	Priloga 5: Rezultati ankete za učitelje	37
6.6	Priloga 6: Rezultati ankete za učence tujce	47

1 Uvod

Eden od ciljev projekta Erasmus+ *Moj svet – moja odgovornost* je odgovornost do ranljivejših skupin (v nadaljevanju učencev tujcev). Z dejavnostmi v okviru tega cilja želimo povečati njihovo aktivno vključevanje v življenje na šoli, prav tako pa povečati tudi medsebojno sodelovanje in spoštovanje med učenci iz tujejezičnih okolij (v nadaljevanju učenci tujci) in ostalimi učenci na šoli.

Pred začetkom načrtovanja dejavnosti, s katerimi bomo skušali dosežati večjo socialno vključenost učencev tujcev, smo izvedli dejavnosti za ugotavljanje trenutnega stanja med učitelji, učenci tujci in ostalimi učenci.

Izvedli smo tri ankete:

- **med učitelji**, ki delajo z učenci tujci, o tem, katere težave opažajo pri delu z učenci tujci, in o tem, kakšni so njihovi predlogi;
- **med učenci** o tem, kako doživljajo vključevanje učencev tujcev in njihovih predlogih, s katerimi bi lahko ta prehod olajšali;
- **med učenci tujci** o tem, s katerimi težavami so se srečevali ob prihodu v šolo, in o tem, kakšni so njihovi predlogi za lažje vključevanje v življenje na šoli.

V nadaljevanju je predstavljena analiza rezultatov izvedenih anket.

2 Rezultati ankete med učenci

Na anketni vprašalni je odgovorilo 164 učencev 3. in 6. razreda. V nadaljevanju so predstavljeni rezultati ankete (Priloga 1).

1. vprašanje

Učence smo vprašali, ali imajo oziroma so v preteklosti imeli sošolca iz druge države. Velika večina učencev 3. (96 %) in 6. razreda (90 %) ima ali je v preteklih letih imela sošolko/sošolca, ki je bil iz druge države.

Učencem, ki so odgovorili pritrdilno, smo zastavili naslednja štiri vprašanja.

1.1. vprašanje

Na vprašanje, kako se je ta učenec vključil v razred, je večina učencev odgovorila, da se je učenec sprva držal sam zase, kasneje pa si je našel prijatelje (51 % v 3. razredu, 45 % v 6. razredu). Sledil je odgovor, da si je učenec zelo hitro našel prijatelje, najmanj učencev pa je odgovorilo, da je bil osamljen in si je težko našel prijatelje (2 % v 3. razredu, 24 % v 6. razredu).

1.2. vprašanje

Na vprašanje, kako pogosto se učenci družijo z učenci tujci, je večina učencev 6. razreda odgovorila, da manj kot z ostalimi sošolci (53 %), 42 % se jih družijo enako kot z ostalimi; večina

učencev 3. razreda pa je odgovorila, da enako kot z ostalimi sošolci (47 %), 42 % se jih družijo manj kot z ostalimi. Preostanek učencev je odgovoril, da se družijo več kot z ostalimi sošolci.

1.3. vprašanje

Učence smo vprašali, kako pogosto opažajo zadržke ali negativne odzive do sošolcev iz drugih držav. Večina učencev v 3. razredu (47 %) redko opaža zadržke ali negativne odzive, 40 % pa jih ne opaža nikoli; v 6. razredu večina (54 %) nikoli ne opaža zadržkov ali negativnih odzivov, 29 % pa redko.

Na naslednje vprašanje so odgovorili učenci, ki pogosto opažajo zadržke ali negativne odzive.

1.4. vprašanje

Učenci so nato navedli zadržke in negativne odzive, ki so jih opazili. Med njimi so navedli besedno nasilje (6 odgovorov v 3. razredu; 12 odgovorov v 6. razredu) in telesno nasilje (3 odgovori v 3. razredu), ostali odgovori so bili še izključevanje iz družbe, zavračanje, težje vključevanje zaradi neznanja jezika.

Na vprašanja v nadaljevanju so odgovorili vsi učenci.

2. vprašanje

Na vprašanje, ali bi z zanimanjem sprejeli sošolca/-ko iz druge države, je večina učencev odgovorila pritrdilno (55 % v 3. razredu, 64 % v 6. razredu); preostali se niso opredelili (37 % v 3. razredu, 33 % v 6. razredu); nikalno jih je odgovorila manjšina (8 % v 3. razredu, 3 % v 6. razredu).

3. vprašanje

Pri tem vprašanju nas je zanimalo, kaj bi učenci želeli izvedeti o sošolcu iz tuje države. Največ učencev bi ob prihodu novega sošolca iz tuje države zanimal njegov jezik (skupaj 76 %); kako poteka šolanje v njegovi državi (skupaj 63 %); njegova država (skupaj 52 %); običaji (42 %); vera (29 %).

4. vprašanje

Zanimalo nas je, kaj učenci menijo o tem, kako dobro so učenci tujci sprejeti na naši šoli. Večina učencev 3. razreda se strinja, da so učenci tujci na naši šoli dobro sprejeti (55 %), 39 % jih meni, da bi lahko bili bolje sprejeti. Med učenci 6. razreda večina (48 %) meni, da bi lahko bili bolje sprejeti, 44 % pa jih meni, da so dobro sprejeti. Manjšina učencev meni, da jih sošolci ne sprejmejo (6 % v 3. razredu, 8 % v 6. razredu).

5. vprašanje

Učence smo vprašali, ali menijo, da bi se učenci tujci v razred bolje vključili, če bi bolje znali slovenski jezik. Velika večina se strinja, da bi se učenci v razred bolje vključili, če bi se hitreje naučili jezika (92 % v 3. razredu, 84 % v 6. razredu).

6. vprašanje

Pri zadnjem vprašanju nas je zanimalo, ali bi bili učenci pripravljene pomagati učencu tujcu ob prihodu na našo šolo kot »tutorji« (pri spoznavanju šole, učiteljev, učenju jezika).

Večina učencev (63 % v 3. razredu, 48 % v 6. razredu) bi bila pripravljena pomagati učencu tujcu ob prihodu na našo šolo; 36 % v 3. razredu in 43 % v 6. razredu jih meni, da mogoče. Preostali so odgovorili nikalno (1 % v 3. razredu, 9 % v 6. razredu).

2.1 Povzetek rezultatov

Približno polovica učencev 3. in 6. razreda (48 %) meni, da se učenci tujci sprva držijo sami zase, a se nato vključijo v razred; malo manj (38 %) pa jih meni, da si zelo hitro najdejo prijatelje; manjšina jih meni, da si težko najdejo prijatelje in da so osamljeni.

Prav tako približno polovica (49 %) učencev meni, da so učenci tujci na naši šoli dobro sprejeti; malo manj (45 %) jih meni, da so sprejeti dobro, a bi lahko bili boljše; manjšina pa meni, da so slabo sprejeti.

Manj spodbuden je podatek, da se večina učencev (47 %) z učenci tujci družijo manj kot z ostalimi sošolci, a je visok tudi odstotek tistih, ki se z učenci tujci družijo enako kot z ostalimi sošolci (45 %). Zanimiva je razlika med učenci 3. in 6. razreda; med učenci 3. razreda je več učencev izbralo odgovorov, da se z učenci tujci družijo enako kot z ostalimi, kot odgovor, da se družijo manj. Pri učencih 6. razreda pa se več učencev z učenci tujci družijo manj kot z ostalimi sošolci.

Spodbudno je, da večina učencev (47 %) ne opaža nobenih zadržkov ali negativnih odzivov do učencev tujcev ali jih opažajo redko (38 %). Večina učencev bi z zanimanjem sprejela učenca tujca v svoj razred (60 %), pri čemer je več učencev 3. razreda.

Učence pri srečevanju z učenci tujci najbolj zanima njihov jezik in kako poteka šolanje v njihovi državi, sledi zanimanje za njihovo državo in običaje ter vera. Manjšina učencev je odgovorila, da jih ne bi zanimalo nič.

Večina učencev (63 % v 3. razredu, 48 % v 6. razredu) bi bila pripravljena pomagati učencu tujcu ob prihodu na našo šolo.

3 Rezultati ankete med učitelji

Na vprašalnik (Priloga 2) je odgovorilo 36 učiteljev, največ jih poučuje v tretji triadi (47 %), sledni prva triada (42 %) in nato druga (25 %). Nekateri učitelji poučujejo v več triadah, zato so lahko izbrali več možnosti.

1. vprašanje

Pri prvem vprašanju so učitelji izbrali stopnjo strinjanja (se strinjam/delno se strinjam/ne strinjam se) s splošnimi trditvami o položaju učencev tujcev na naši šoli. Večina (47 %) se jih

delno strinja, da so učenci tujci na naši šoli dobro sprejeti. Prav tako se večina (61 %) delno strinja s tem, da si njihovi sošolci prizadevajo, da bi se učenci tujci vključili v oddelek; in tudi obratno – večina (53 %) se jih delno strinja, da si učenci tujci prizadevajo, da bi se vključili v oddelke. 69 % učiteljev podpira in prepoznava prednosti vključevanja drugih kultur v šolsko okolje; 81 % jih meni, da naša šola nudi ustrezno in varno okolje za vključevanje učencev tujcev.

Večina (64 %) se jih strinja, da pripadnost drugi kulturi vpliva na učne navade učenca; delno pa se strinja (50 %), da le-ta vpliva na učni dosežke. 69 % učiteljev meni, da se starši premalo vključujejo in sodelujejo s šolo.

2. vprašanje

Naslednje vprašanje se je nanašalo na oblike pomoči, ki jih učitelji nudijo učencem tujcem; možnih je bilo več odgovorov. Učitelji učencem tujcem največkrat nudijo pomoč v obliki dopolnilnega pouka (67 %), medvrstniške učne pomoči (55 %) in pogovornih uric (53 %); manj pa jih nudi dodatne ure slovenščine (25 %) ali interesno dejavnost (19 %). Med drugimi odgovori so navedli še pomoč znotraj redne ure slovenščine (2 odgovora) in sodelovalno učenje.

3. vprašanje

Vprašanje je bilo podobno prejšnjemu, le da so učitelji izbirali med navedenimi prilagoditvami pri pouku, ki jih nudijo učencem tujcem; možnih je bilo več odgovorov. Večina učiteljev učencem tujcem pouk prilagaja tako, da jim prilagodi izbiro učnih vsebin (69 %); sprotno preverja njihovo znanje (56 %); prilagaja domače naloge (53 %) ali v pouk vnaša medkulturne učne vsebine (50 %); 39 % učiteljev pri vrednotenju znanja uporablja skupni jezik (npr. angleščino); manj pa jih učencem omogoča izražanje v njihovem maternem jeziku (19 %) ali jim omogoči dostop do gradiv v njihovem maternem jeziku (14 %).

4. vprašanje

To vprašanje se je nanašalo na prilagoditve pri ocenjevanju; možnih je bilo več odgovorov. Največ učiteljev (91 %) učencem nudi prilagojeno ustno ocenjevanje in napovedano ocenjevanje (69 %); 53 % učencem zmanjša število ustnih ocen in prav toliko jim prilagodi tudi pisno ocenjevanje ter podaljša čas pisanja; 47 % jih prilagodi roke ocenjevanja; 44 % pa ocenjevanje izvede na drugačen način; manjši odstotek (28 %) pa učence ocenjuje »po delih«.

5. vprašanje

Vprašanje je bilo odprtega tipa, učitelji so navedli svoje predloge za prilagoditve pri ocenjevanju učencev tujcev. Med njimi je zaznati, da veliko oviro pri ocenjevanju predstavlja jezik, saj so učitelji navajali, da bi pri ocenjevanju potrebovali pomoč prevajalca (en odgovor), uporabo slovarja (2 odgovora) uporabo slikovnega gradiva (2 odgovora). Posamezni drugi odgovori so se nanašali na prilagajanje standardov/ciljev in vsebin (3 odgovori) ter kriterijev ocenjevanja (en odgovor) in ocenjevanje minimalnih standardov znanja (2 odgovora). Enkrat se je pojavil še upoštevanje individualnih posebnosti učenca; individualno ocenjevanje znanja,

da ima učenec dovolj časa; branje navodil pri pisnih nalogah¹ ter možnost tolmačenja v učenčev materni jezik.

6. vprašanje

Pri tem vprašanju so učitelji navedli, kako pogosto prilagajajo standarde znanja in nižajo kriterije ocenjevanja. Največ učiteljev je odgovorilo občasno (47 %), manj pogosto (38 %) in nikoli (16 %).

7. vprašanje

Učitelji so navedli, ali imajo do učencev tujcev nižja pričakovanja kot do ostalih učencev. Največ jih je odgovorilo, da občasno (69 %), manj pogosto (19 %) ali nikoli (13 %).

8. vprašanje

Vprašanje je preverjalo, ali učitelji poznajo *Smernice za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole*,² ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Tretjina (34 %) učiteljev Smernice pozna in jih pri svojem delu uporablja, enak delež jih pozna le delno, a jih pri delu ne upošteva; tretja tretjina pa Smernic ne pozna.

9. vprašanje

Vprašanje je bilo odprtega tipa, učitelji so navajali gradiva, s katerimi si pomagajo pri poučevanju učencev tujcev. Največ učiteljev si pomaga z gradivi za poučevanje slovenščine kot drugega ali tujega jezika (7 odgovorov); nekateri učitelji gradivo prilagodijo ali izdelajo sami (4 odgovori); uporabljajo slovarje (4 odgovori) ali si pomagajo z gradivi, dostopnimi na spletu (3 odgovori), ali videoposnetki (2 odgovora). Nekateri so navedli, da si pomagajo tudi z gradivi za poučevanje maternih govorcev slovenščine.

10. vprašanje

Pri tem vprašanju so učitelji izbrali, koliko dodatnega časa na mesec namenijo prilagajanju pouka za učence tujce. Največ (59 %) jih je navedlo, da manj kot 5 ur; 38 % jih porabi 5–10 ur in manjšina (3 %) več kot 10 ur.

11. vprašanje

Učitelji so pri tem vprašanju izbrali stopnjo svoje usposobljenosti za poučevanje učencev tujcev. Izbirali so med ocenami od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni najmanjšo in 5 največjo stopnjo usposobljenosti. Najbolj usposobljeni se počutijo za spodbujanje učenca k napredku (povprečna ocena je bila 3,2); sledi individualizacija in diferenciacija (2,9) in preverjanje znanja (2,8); pri postavljanju ciljev, ocenjevanju znanja in prvem stiku z učencem je bila povsod povprečna ocena 2,7.

---

¹ Morda gre za predlog, da bi učenci tujci imeli možnost, da bi jim enakogovoreči učenec prebral navodila v njihovem maternem jeziku.

² Smernice so dostopne na naslovu:

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/smernice/cistopis_Smernice_vkljucevanje_otrok_priseljencev.pdf

12. vprašanje

Vprašanje se je nanašalo na to, ali učitelji pogrešajo enotne smernice, ki bi jim bile v pomoč pri poučevanju učencev tujcev. Večina učiteljev (79 %) je odgovorila pritrdilo.

13. vprašanje

Vprašanje je bilo podobno prejšnjemu, le da smo spraševali po tem, ali učitelji na ravni šole pogrešajo izobraževanja o poučevanju oz. vključevanju učencev. Pritrdilno je odgovorilo 66 % učiteljev.

14. vprašanje

To vprašanje se je nanašalo na samoiniciativno udeleževanje na organiziranih izobraževanjih o poučevanju oz. vključevanju učencev tujcev. Večina učiteljev (52 %) se takih izobraževanj ne udeležuje; tretjina (34 %) se jih udeležuje občasno; manjšina pogosto (3 %).

15. vprašanje

Pri tem vprašanju nas je zanimalo, ali se učitelji strinjajo s tem, da bi za učenca tujca izdelali individualiziran program dela. S predlogom se strinja 76 % učiteljev.

16. vprašanje

To vprašanje je bilo odprtega tipa in je spraševalo po težavah, s katerimi se učitelji srečujejo pri svojem delu z učenci tujci. Največ učiteljev je navedlo jezikovne ovire oz. neznanje ali slabo napredovanje pri učenju slovenščine (15 odgovorov). Dva odgovora sta se nanašala na to, da imajo učenci tujci na voljo premalo ur za učenje jezika, med njima eden navaja predlog, da bi se učenci tujci ob prihodu na šolo učili le jezika in se postopno vključili k ostalim predmetom.

Veliko odgovorov je bilo vezanih tudi na slabo sodelovanje s starši oz. njihovo nezadostno zanimanje za učenčev napredek (6 odgovorov) ali učenčevo nezadostno sodelovanje oz. zavračanje pomoči (4 odgovori). Pri komunikaciji z učenci in s starši učitelji pogrešajo prevajalca (3 odgovori). Oviro predstavljajo tudi delovne navade učenca in njegovo predznanje, socialna ne vključenost v oddelek. Učitelji imajo težave tudi s tem, kako prilagoditi vsebine za učence tujce, pomanjkanjem literature, s tem, da njihovo dodatno delo ni ustrezno ovrednoteno.

17. vprašanje

To vprašanje je bilo odprtega tipa in je učitelje spraševalo po njihovih predlogih, kako bi lahko kot učitelji še olajšali sodelovanje učencem tujcem pri pouku. Med odgovori so učitelji navedli medvrstniško pomoč/tutorstvo (4 odgovori), boljše sodelovanje s starši (2 odgovora), dodatne učne ure, dodatno razlago oz. pogovorne urice (4 odgovori); po enkrat so navedli še učencem prijazen pristop, pomen prvega stika, spodbujanje in motiviranje učencev, pouk v manjših učnih skupinah za učence s skupnim maternim jezikom; sodelovalno učenje; individualiziran pristop (podobno kot za učence s posebnimi potrebami) in individualno ocenjevanje.

18. vprašanje

Na vprašanja v nadaljevanju so odgovarjali le učitelji, ki so ali so bili učencem tujcem tudi razredniki (16 učiteljev).

18.1 vprašanje

Pri prvem vprašanju iz tega sklopa so učitelji izbrali prilagoditve, ki jih kot razredniki nudijo učencem tujcem v oddelku; možnih je bilo več odgovorov. Vsi učitelj učence spodbujajo, da se vključujejo v dejavnosti oddelka; 81 % jih organizira medvrstniško učno pomoč; 75 % učiteljev pomoč poišče pri enakogovorečem učencu in enak odstotek učencu tujcu poišče »tutorja«, ki mu pomaga. Manj učiteljev (36 %) organizira medkulturne ure oddelčne skupnosti ali v ure oddelčne skupnosti vnaša medkulturne učne vsebine (13 %).

18.2 vprašanje

Pri tem vprašanju so se učitelji opredelili do trditev (se strinjam/delno se strinjam/ne strinjam se) o vključenosti učencev tujcev v oddelek. Večina učitelje vse strinja, da sošolci učence tujce dobro sprejmejo v oddelek (63 %), delno se jih strinja 31 %. Večina učiteljev (63 %) pa se delno strinja, da se učenci tujci v oddelku dobro počutijo; s to trditvijo se jih strinja 25 %. Učitelji se s 44 % strinjajo in tudi delno strinjajo s tem, da se učenci tujci pretežno družijo z enakogovorečimi učenci. Večina (56 %) se jih delno strinja s tem, da pri učencih opažajo zadržke do učencev tujcev, 38 % pa se jih s to trditvijo ne strinja. Prav tako v večini ne opažajo negativnih odzivov (69 %) ali nasilja (94 %). S trditvijo, da dobro sodelujejo s starši učencev tujcev, se v večini delno strinjajo (56 %) ali se ne strinjajo (31 %), manjšina (13 %) se strinja.

18.3 vprašanje

Učitelji so v obliki vprašanja odprtega tipa navedli največje težave, s katerimi se srečujejo kot razredniki učenca tujca. Učitelji so v veliki večini navedli, da imajo težave pri komunikaciji s starši, kar je povezano z neznanjem jezika, ki je druga velika težava. Prav tako pa so navedli tudi, da imajo starši v posameznih primerih nižja pričakovanja ali otrok ne spodbujajo dovolj pri učenju jezika. Eden od odgovorov opozarja tudi na težave, ki izhajajo iz neznanja jezika in nezadostne komunikacije s starši – učenci tujci imajo tudi specifične učne težave, ki pa so lahko zaradi omenjenih težav lahko odkrite zelo pozno.

18.4 vprašanje

Pri tem vprašanju so učitelji navedli svoje predloge, kako bi kot razredniki še lahko olajšali vključevanje učenca tujca v oddelek. Učitelji so predlagali več sistemiziranih ur in ur oddelčne skupnosti; poučevanje v manjših učnih skupinah za učence s skupnim maternim jezikom ob prisotnosti prevajalca; medkulturno povezovanje; neformalna srečanja s starši; pomoč starejših učencev; eden izmed odgovorov je vključeval tudi sprejem za učenca tujca ob prihodu na šolo, izbiro učenca, ki bi bil učencu tutor, učenci bi med poukom reševali naloge, ki bi jih pripravila učiteljica, ki učenca poučuje slovenščino kot drugi jezik, učenca bi razredničarka večkrat povabila na pogovorne ure, zanj pripravila posebno gradivo, skušala bi ohranjati stike s starši.

19. vprašanje

Zadnje vprašanje je bilo namenjeno vsem učiteljem in razrednikom. Učitelji so lahko sporočili še kaj, kar med vprašanji ni bilo zajeto. V odgovorih so učitelji poudarili, da so učenci tujci velikokrat spregledani in da bi bilo dobro, da se na tem področju uvedejo določene spremembe; predlagali so, da bi učenci tujci ob prihodu na šolo potrebovali spremljevalca; začetna leta šolanja naj bi posvetili učenju jezika in se šele nato vključili v izobraževalni sistem, predlagan je bil tudi obvezen tečaj iz jezika po vzoru drugih evropskih držav.

3.1 Povzetek rezultatov

Večina učiteljev se delno strinja ali se strinja s tem, da so učenci na naši šoli dobro sprejeti ter da šola nudi ustrezno in varno okolje za njihovo vključevanje. Podobno se večina delno strinja ali se strinja s tem, da si učenci prizadevajo, da bi se njihovi sošolci – učenci tujci – vključili v oddelke. Manj pa jih meni, da si za to prizadevajo učenci tujci sami. Učitelji torej opažajo manjšo iniciativnost pri učencih tujcih. Večina učiteljev se prav tako strinja, da se starši učencev tujcev premalo vključujejo v šolsko delo.

Med oblikami pomoči, ki jih učitelji nudijo učencem tujcem, so v ospredju dopolnilni pouk, medvrstniška učna pomoč ter pogovorne urice; manj pa dodatne ure slovenščine in interesne dejavnosti.

Učitelji učencem tujcem nudijo naslednje prilagoditve. Več kot polovica jih prilagaja učne vsebine, sproti preverja njihovo znanje, prilagaja domače naloge. Polovica vprašanih učiteljev v pouk vnaša medkulturne učne vsebine. Manj učitelje pa omogoča sodelovanje pri pouku ob pomoči drugega jezika ali njihovega maternega jezika oziroma dostopanje do gradiv v njihovem maternem jeziku.

Med prilagoditvami pri ocenjevanju prevladujeta prilagojeno ustno ocenjevanje in napovedano ocenjevanje, malo več kot polovica učiteljev pa učencem tujcem omogoči še prilagojeno pisno ocenjevanje in podaljšan čas pisanja; manj kot polovica pa prilagoditev rokov ocenjevanja, ocenjevanje na drug način in ocenjevanje »po delih«.

Učitelji pri ocenjevanju znanja občasno ali pogosto nižajo oziroma prilagajajo kriterije znanja. Do učencev tujcev pa imajo v večini nižja pričakovanja (več kot dve tretjini).

Dve tretjini učiteljev pri svojem delu z učenci tujci ne uporablja *Smernic za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole*.

Med gradivi, s katerimi si učitelji pomagajo pri poučevanju učencev tujcev, so učitelji navajali tudi gradiva za poučevanje slovenščine kot drugega jezika, manj pa so omenjali gradivo, dostopno na spletni strani *Centra za slovenščino kot drugi ali tuji jezik*.³

Pripravi na pouk z učenci tujci pa mesečno večinoma namenijo manj kot 5 ur časa ali od 5 do 10 ur dodatnega časa. Učitelji se počutijo kompetentne za spodbujanje učencev tujcev k

---

³ Gradiva so dostopna na naslovu: <https://centerslo.si/za-otroke/gradiva/>

napredku, individualizacijo in diferenciacijo, manj pa se čutijo usposobljene za preverjanje in ocenjevanje znanja ter postavljanje ciljev in prvi stik z učencem tujcem. Velika večina učiteljev na ravni šole pogoša enotne smernice za poučevanje učencev tujcev ter tudi organizirana izobraževanja o poučevanju in vključevanju učencev tujcev (samoiniciativno se večina učiteljev namreč ne udeležuje tovrstnih izobraževanj). Tri četrtine učiteljev podpira predlog, da se za učenca tujca oblikuje individualiziran program.

Učitelji razredniki učencem tujcem pri vključevanju v oddelek pomagajo s spodbudami, medvrstniško učno pomočjo, enakogovorečim učencem, ki jim pomaga pri prevajanju, ali učencem »tutorjem«. Manj učiteljev (več kot tretjina) organizira tudi medkulturne ure oddelčne skupnosti; manjšina pa v ure oddelčne skupnosti vnaša medkulturne vsebine.

Razredniki se strinjajo, da so učenci tujci v večini dobro sprejeti v oddelek; delno pa se strinjajo, da se v njem dobro počutijo; družijo pa se pretežno z enakogovorečimi učenci; večina razrednikov se delno strinja, da opažajo zadržke do učencev tujcev; večina ne opaža negativnih odzivov ali nasilja. Večina razrednikov se delno strinja, da s starši učencev tujcev dobro sodelujejo, tretjina se s tem ne strinja.

4 Rezultati ankete med učenci tujci

Na vprašalnik za učence tujce je odgovorilo sedem učencev tujcev, ki so prišli na našo šolo v šolskem letu 2019/2020 (trije učenci) oziroma v šolskem letu 2020/2021 (štirje učenci). Materni jezik vseh učencev je albanščina.

1. vprašanje

Na prvo vprašanje, ki je spraševalo o tem, kako so se učenci počutili, ko so prišli na našo šolo, so vsi vprašani odgovorili, da je bilo ob prihodu »vse drugače« kot na njihovi prejšnji šoli. Večini (86 %) je bilo všeč, polovica pa ni želela priti na šolo (43 %), 14 % jih je bilo strah.

2. vprašanje

Zanimalo nas je, kako so učence tujce sprejeli njihovi sošolci. Večina (57 %) je odgovorila, da so bili občasno prijazni, enako število učencev tudi meni, da so jih sošolci občasno pomagali, če so potrebovali pomoč, a enako število jih tudi meni, da so jim pogosto pomagali le, če jih je učiteljica prosila za pomoč.

29 % učencev meni, da sošolci z njimi niso nikoli bili prijazni in prav toliko tudi, da novi sošolci niso postali njihovi prijatelji.

57 % učencev meni, da so bili občasno osamljeni, 29 % nikoli in le 14 % jih meni, da so bili pogosto osamljeni.

3. vprašanje

Naslednje vprašanje je spraševalo, ali so sošolci učence tujce kdaj izločali oziroma so bili kakorkoli nasilni do njih.

Večina (57 %) je odgovorila, da se sošolci občasno z njimi niso želeli družiti, 29 % jih je odgovorilo nikoli in 14 % pogosto.

V večini (57 %) se iz njih nikoli niso norčevali, 29 % jih je odgovorilo občasno, 14 % pogosto.

Enaka razporeditev je bila pri trditvi, da so sošolci učence tujce žalili.

V veliki večini (86 %) do učencev tujcev sošolci niso bili fizično nasilni.

4. vprašanje

Pri tem vprašanju nas je zanimalo, kako so učenci tujci ob prihodu na našo šolo dojemali svoje učitelje. Večina (86 %) je odgovorila, da so bili učitelji prijazni. Vsi pa so odgovorili, da so jim učitelji pomagali; da so se do njih obnašali kot do ostalih učencev; in da so upoštevali, da še niso znali dobro slovensko.

5. vprašanje

Naslednje vprašanje je spraševalo po tem, kaj je bilo učencev ob prihodu na šolo najtežje. Odgovarjali so z lestvico od 1 do 5 (1 pomeni najlažje, 5 pomeni najtežje).

Največ težav so imeli z razumevanjem snovi (3,7); nato z orientacijo v šoli ter urnikom (oboje 3,6); nato težave z učenjem slovenščine (3,4); najmanj težav pa so imeli z iskanjem novih prijateljev (3,3).

6. vprašanje

To vprašanje je spraševalo, kdo bil učencem tujcem v največjo pomoč. Odgovarjali so s pogosto/občasno/nikoli.

Največjo pomoč so jim predstavljali učitelji in razredničarka (vsi so izbrali odgovor pogosto); nato učenci iz iste države, kot so sami, in psihologinja (86 % je izbralo odgovor pogosto). Sledijo sošolci v razredu in socialna delavka (71 % učencev je izbralo odgovor občasno). Pri trditvi, da so učencem tujcem pomagali starši, pa je 43 % izbralo odgovor pogosto in 43 % občasno.

7. vprašanje

Vprašanja v nadaljevanju ankete so spraševala po trenutnem stanju. Pri sedmem vprašanju nas je zanimalo, kako se učenci tujci trenutno počutijo na naši šoli. Učenci so odgovarjali z da ali ne ter mogoče.

Pri trditvi, da se počutijo dobro, je 57 % učencev odgovorilo z mogoče in 43 % učencev pa pritrdilno.

86 % učencev ima nove prijatelje in niso osamljeni (71 %) in vsi so se navadili na novo šolo.

43 % se jih ne bi vrnilo na svojo prejšnjo šolo, prav toliko pa jih je odgovorilo z mogoče, 14 % pa pritrdilno.

8. vprašanje

Pri tem vprašanju nas je zanimalo, ali se učenci tujci družijo s slovenskimi učenci. Večina (71 %) jih je odgovorila, da imajo malo slovenskih prijateljev, 29 % pa nima slovenskih prijateljev, nihče ni odgovoril, da ima največ slovenskih prijateljev.

9. vprašanje

Zanimalo nas, katere oblike pomoči so za učence tujce najpomembnejše. Odgovorili so z lestvico od 1 do 5.

Najpomembnejši obliki pomoči sta dopolnilni pouk in individualne ure z učitelji (oboje 4,6), sledita napovedano ocenjevanje in vnaprejšnja vprašanja za ustno ocenjevanje (oboje 4,3); nato pa dodatne ure slovenščine in pomoč sošolcev po pouku (oboje 4,1). Kot najmanj pomembno pa so ocenili podaljšan čas pisanja preizkusov (3).

10. vprašanje

To vprašanje se je nanašalo na uporabo slovenskega jezika v prostem času. Učenci so izbirali med možnostmi pogosto/občasno/nikoli.

57 % učencev spremlja vsebine na televiziji in medmrežju v slovenščini, 29 % občasno in 14 % nikoli. 57 % se jih doma v slovenščini pogovarja občasno, 43 % nikoli. V prostem času jih slovensko pogosto govori 43 %, 29 % občasno in prav toliko nikoli. V slovenščini pogosto bere

revije in knjige v slovenščini 57 % učencev, 43 % pa občasno. Doma se jih 43 % pogosto uči slovensko, 57 % pa občasno.

11. vprašanje

Vprašanje je spraševalo, ali bi bil njihov uspeh boljši, če bi bolje znali slovensko. 71 % se jih je s trditvijo strinjalo, 29 % jih je izbralo mogoče.

12. vprašanje

Učenci so lahko napisali, kje bi še potrebovali pomoč v šoli. Učenci so zapisali šolske predmete, pri katerih imajo največ težav.

4.1 Povzetek rezultatov

Rezultati ankete z učenci tujci kažejo, da jim je bilo pri vstopu na našo šolo všeč, večine ni bilo strah, za vse pa je bilo ob prihodu vse drugače, manj kot polovica ni želela priti na novo šolo.

Učenci so opažali, da so bili sošolci do njih prijazni in so jim pomagali – večina je odgovorila, da občasno; večinoma so odgovorili, da so jim sošolci pomagali le, če so jih učitelji prosili za to. Med sošolci so pogosto našli prijatelje, dve tretjini pa jih je odgovorilo, da so se občasno počutili osamljene.

Dve tretjini jih je odgovorilo, da se sošolci z njimi občasno niso želeli družiti, tretjina je odgovorila, da so se občasno norčevali ali jih žalili; do večine niso bili nikoli fizično nasilni.

Pri vprašanju o delu učiteljev so se v večini strinjali, da so jim učitelji pomagali in jih upoštevali kot enakovredne.

Med težavami, s katerimi so se srečevali, nobena posebej ne izstopa. Vse so ocenili z oceno od 3,3 do 3,7.

Ob prihodu na šolo so jim bili v največjo pomoč učitelji, razredničarka, psihologinja in enakogovoreči učenci; najmanj pa starši.

O trenutnem počutju na šoli so na vprašanje, ali se počutijo dobro, odgovorili z mogoče ali pritrdilno; poiskali so si nove prijatelje in se na šolo navadili. A slovenskih prijateljev imajo malo ali jih nimajo; nihče ni odgovoril, da ima največ slovenskih prijateljev.

Med različnimi oblikami pomoči jim najbolj pomahajo dopolnilni pouk in dodatne ure z učitelji; napovedano ocenjevanje in vprašanja za spraševanje; najmanj pa podaljšan čas pisanja pisnih preizkusov.

Spodbudno je, da učenci večinoma pogosto spremljajo vsebine na televiziji in medmrežju v slovenščini, berejo v slovenščini in tudi v prostem času govorijo slovensko. Doma pa se v slovenščini pogovarjajo občasno ali nikoli. Večina učencev prepoznava pomen znanja jezika in vpliv na njihov učni uspeh.

5 Sklep

Anketni vprašalnik za učence je pokazal, da učenci menijo, da so njihovi sošolci tujci dobro vključeni v oddelek, le manjšina meni, da si težko najdejo prijatelje in da so osamljeni. Približno polovica jih meni, da so na šoli dobro sprejeti. A z učenci tujci se sošolci družijo manj kot z ostalimi vrstniki. Spodbudno je, da večina učencev ne opaža nobenih zadržkov ali negativnih odzivov do učencev tujcev ali jih opažajo redko. Večina učencev bi z zanimanjem sprejela učenca tujca v svoj razred.

Učence pri srečevanju z učenci tujci najbolj zanima njihov jezik in kako poteka šolanje v njihovi državi, sledi zanimanje za njihovo državo in običaje ter vera. Večina učencev bi bila pripravljena pomagati učencu tujcu ob prihodu na našo šolo – kot »tutorji«.

Podobne rezultate o sprejetosti učencev tujcev na našo šolo kaže vprašalnik za učitelje. Večina učiteljev se delno strinja ali se strinja s tem, da so učenci na naši šoli dobro sprejeti ter da šola nudi ustrezno in varno okolje za njihovo vključevanje.

Učitelji pa opažajo manjšo iniciativnost pri učencih tujcih. Večina učiteljev in razrednikov se strinja, da se starši učencev tujcev premalo vključujejo v šolsko delo.

Učitelji učencem tujcem nudijo različne oblike pomoči in prilagoditve. Pri tem lahko izpostavimo prilagoditve, ki jih učitelji redkeje omogočajo, a bi bile za učence tujce koristne, to so sodelovanje pri pouku ob pomoči drugega jezika ali njihovega maternega jezika oziroma dostopanje do gradiv v njihovem maternem jeziku. Pri prilagoditvah ocenjevanja znanja pa bi lahko izpostavili in v prihodnje učencem tujcem tudi večkrat omogočili prilagajanje rokov ocenjevanja, drugačne oblike ocenjevanja in ocenjevanje »po delih«.

Manj spodbuden je podatek, da ima večina učiteljev do učencev tujcev nižja pričakovanja kot do njihovih sošolcev. Učitelji prav tako v večini ne poznajo *Smernic za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole*. Želijo pa si enotnih usmeritev za vključevanje učencev tujcev v šolsko okolje in organiziranih izobraževanj. Podpirajo tudi predlog o oblikovanju individualnih programov za učence tujce. Učitelji bi potrebovali dodatno usposabljanje tudi pri preverjanju in ocenjevanju znanja ter postavljanje ciljev in pri prvem stiku z učencem tujcem.

Razredniki učencem tujcem nudijo različne oblike pomoči, le manjšina razrednikov pa v ure oddelčne skupnosti vnaša medkulturne vsebine ali organizira medkulturne ure oddelčne skupnosti.

Učenci tujci so ob prihodu na šolo opažali, da so bili sošolci do njih občasno prijazni in so jim pomagali, a večinoma so odgovorili, da so jim sošolci pomagali le, če so jih učitelji prosili za to. Med sošolci so pogosto našli prijatelje, dve tretjini pa jih je odgovorilo, da so se občasno počutili osamljene. V razredu se večinoma dobro počutijo, a družijo se večinoma z enakogovorečimi vrstniki.

Glede na podlagi odgovorov iz vseh treh anket lahko povzamemo, da vsi udeleženci v večini vključenost učencev tujcev na naši šoli vključujejo kot dobro. Na podlagi rezultatov pa opazamo potrebe po izboljšavah na naslednjih področjih:

- spodbujanje večje socialne vključenosti učencev tujcev;
- oblikovanje enotnih smernic pri vključevanju učencev tujcev;
- oblikovanje individualnega programa za učence tujce;
- organizirana izobraževanja na ravni šole.

Spodbujanje večje socialne vključenosti v oddelek

Rezultati anket so pokazali, da so učenci tujci deloma dobro sprejeti v oddelek, a se večinoma družijo z enakogovorečimi učenci. Možnost za povečanje njihove socialne vključenosti vidimo v organiziranju medvrstniškega tutorstva, vključevanju medkulturnih vsebin v ure oddelčne skupnosti in ure ostalih predmetov ter v organizaciji medkulturnih učnih ur.

Večina učiteljev in razrednikov se strinja, da so starši učencev tujcev premalo vključeni v šolsko okolje, zato bomo posebno pozornost namenili tudi večji vključenosti staršev učencev tujcev.

Oblikovanje enotnih smernic pri vključevanju učencev tujcev na naši šoli

Rezultati ankete za učitelje so pokazali, da si učitelji želijo enotnih smernic pri vključevanju učencev tujcev na našo šolo. Prav tako so odgovorili, da se najmanj kompetentne počutijo ravno pri prvem stiku z učencem tujcem, pa tudi pri preverjanju in ocenjevanju znanja.

Oblikovanje individualnega programa za učence tujce

Del prejšnjega predloga oblikovanja enotnih smernic predstavlja tudi oblikovanje individualnega programa, v katerega bi med drugim vključili tudi cilje/standarde znanja, načine ocenjevanja, oblike pomoči in prilagoditve.

Organizirana izobraževanja na ravni šole

Anketa za učitelje je pokazala slabo poznavanje in upoštevanje *Smernic za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole* ter željo po organiziranih izobraževanjih o vključevanju učencev tujcev na ravni šole.

6 Priloge

6.1 Priloga 1: Anketni vprašalnik za učence

Živijo!

Pred tabo so tri teme, v katerih je nekaj vprašanj, ki nam bodo pomagala, da zakorakamo v nov projekt Moj svet - moja odgovornost.

Anketa je anonimna.

Hvala za sodelovanje!

0 – V kateri razred hodiš?

- 3. razred
- 6. razred

ODGOVORNOST DO RANLIVEJŠIH SKUPIN

Našo šolo obiskujejo tudi učenci, ki prihajajo iz drugih držav in njihov prvi jezik ni slovenščina. Da jim bo pri vključevanju v življenje na naši šoli čim lažje, te prosimo za pomoč. Tvoji odgovori na vprašanja v anketi nam bodo pomagali, da bomo oblikovali dejavnosti, ki bodo učencev tujcem omogočile, da se bodo na naši šoli počutili dobro in sprejeto.

---

1 – Ali imaš oziroma si v preteklih letih na šoli imel/-a sošolca ali sošolko, ki prihaja iz druge države?

- DA
  - NE
-

Če je učenec odgovoril DA:

1.1 – Kako se je ta sošolec vključil v razred?

- Zelo hitro si je našel prijatelje.
- Sprva se je držal sam zase, kasneje pa si je našel prijatelje.
- Bil je osamljen in si je težko našel prijatelje.

1.2 – Kako pogosto se družiš s sošolcem ali sošolci, ki prihajajo iz drugih držav?

- VEČ kot z ostalimi sošolci.
- ENAKO kot z ostalimi sošolci.
- MANJ kot z ostalimi sošolci.

1.3 – Ali si v razredu opazil/-a kakšne zadržke ali negativne odzive na učenca, ki prihaja iz druge države?

- POGOSTO
- REDKO
- NIKOLI
-

Če je učenec odgovoril POGOSTO:

1.4 – Kakšne zadržke ali negativne odzive so imeli sošolci?

---

2 – Ali bi z zanimanjem sprejel/-a učenca, ki prihaja iz druge države, v svoj razred?

- DA
- NE
- NE VEM

3 – Kaj bi te zanimalo o njem?

Možnih je več odgovorov

- Njegov jezik,
- njegovi običaji,
- kako poteka šola v njegovi državi,
- njegova država,
- njegova vera,
- nič me ne bi zanimalo,
- Drugo:

4 – Kaj misliš, kako dobro so na naši šoli sprejeti učenci, ki prihajajo iz drugih držav?

- Mislim, da so zelo dobro sprejeti.
- Mislim, da dobro, a bi lahko bili bolje.
- Mislim, da jih učenci ne sprejemajo.

5 – Ali misliš, da bi se učenci iz drugih držav bolje vključili v razred, če bi se hitreje naučili našega jezika?

- DA
- NE

6 – Ali bi bil pripravljen pomagati učencu, ki bi prišel iz druge države in postati njegov »pomočnik«: da bi mu ob prihodu pomagal pri spoznavanju šole, učiteljev, učenju slovenščine ...?

DA

NE

MOGOČE

6.2 Priloga 2: Anketni vprašalnik za učitelje

Spoštovani sodelavci!

Anketa v nadaljevanju je del projekta Erasmus+ Moj svet – moja odgovornost. Eden od ciljev projekta je tudi odgovornost do ranljivejših skupin – učencev, ki prihajajo iz tujejezičnih okolij (v nadaljevanju učenci tujci). V okviru tega cilja želimo povečati aktivno vključevanje učencev tujcev v življenje na šoli, prav tako pa povečati tudi medsebojno sodelovanje in spoštovanje med učenci tujci in ostalimi učenci na šoli. Z anketo bomo skušali ugotoviti, kako poteka vključevanje učencev tujcev v pouk in življenje na šoli, kar nam bo v veliko pomoč pri nadaljnjem načrtovanju dejavnosti.

Mnenje učiteljev je pri tem ključnega pomena, zato se Vam iskreno zahvaljujemo za sodelovanje!

Vprašanja v nadaljevanju se nanašajo na vaša opažanja pri poučevanju v oddelkih, v katere so vključeni učenci tujci.

0 – V kateri triadi poučujete?

Možnih je več odgovorov

- Prva triada.
- Druga triada.
- Tretja triada.

1 – V kolikšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami? Ustrezno označite.

	Strinjam se.	Delno se strinjam.	Ne strinjam se.
Učenci tujci so med sošolci○ dobro sprejeti.	☐	☐	☐
Sošolci si prizadevajo, da bi○ se učenci tujci vključili v oddelek.	☐	☐	☐
Učenci tujci si prizadevajo,○ da bi se vključili v oddelek.	☐	☐	☐
Podpiram in prepoznavam○ prednosti vključevanja drugih kultur v šolsko okolje.	☐	☐	☐
Naša šola zagotavlja○ ustrezno in varno okolje za vključevanje učencev tujcev.	☐	☐	☐
Pripadnost drugi kulturi○ vpliva na učenčeve učne navade.	☐	☐	☐
Pripadnost drugi kulturi○ vpliva na učenčeve učne dosežke.	☐	☐	☐

Starši učencev tujcev se premalo vključujejo in sodelujejo s šolo.

2 – Katere oblike pomoči nudite učencem tujcem, ki jih poučujete?

Možnih je več odgovorov

- Dopolnilni pouk.
- Dodatne ure slovenščine.
- Interesna dejavnost.
- Pogovorne urice za učence.
- Organiziram medvrstniško učno pomoč v oddelku.
- Drugo:

3 – Katere prilagoditve pri pouku nudite učencem tujcem, ki jih poučujete?

Možnih je več odgovorov

- Učencem omogočim, da se lahko izražajo tudi v maternem jeziku.
- Učencem omogočim dostop do gradiv v njihovem maternem jeziku.
- V pouk vnašam medkulturne učne vsebine.
- Učencem tujcem omogočim učenje in vrednotenje znanja ob pomoči jezika, ki ga obvladajo, če ga znam tudi sam(a) (npr. angleščina).
- Sprotno preverjam znanje učencev tujcev.
- Prilagam izbiro učnih vsebin za učence tujce.
- Prilagam domače naloge za učence tujce.
- Drugo:

Naslednja vprašanja se nanašajo na ocenjevanje učencev, ki imajo status učenca tujca, a se šolajo že drugo šolsko leto in so ocenjeni.

4 – Katere prilagoditve upoštevate pri ocenjevanju?

Možnih je več odgovorov

- Prilagoditev rokov ocenjevanja.
- Napovedano ocenjevanje.
- Zmanjšano število ustnih ocen.
- Ocenjevanje na drugačen način.
- Prilagojeno ustno ocenjevanje.

- Prilagojeno pisno ocenjevanje.
- Podaljšan čas pisanja.
- Ocenjevanje »po delih«.
- Drugo:

5 – Katere prilagoditve pri ocenjevanju bi poleg naštetih predlagali pri ocenjevanju učencev tujcev?

6 – Ali pri ocenjevanju učencev tujcev prilagajate standarde znanja in nižate kriterije ocenjevanja?

- Nikoli.
- Občasno.
- Pogosto.

7 – Ali imate do učencev tujcev nižja učna pričakovanja in zahteve?

- Nikoli.
- Občasno.
- Pogosto.

Naslednja vprašanja se nanašajo na ostale prilagoditve, ki jih vnašate v pouk učencev tujcev.

8 – V kolikšni meri poznate in upoštevate Smernice za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za šolstvo?

- Smernic ne poznam.
- Smernice delno poznam, a jih pri svojem delu ne upoštevam.
- Smernice poznam in jih pri svojem delu upoštevam.

9 – S katerimi gradivi in viri si pomagata pri poučevanju učencev tujcev?

10 – Koliko dodatnega časa na mesec namenite prilagajanju pouka za učence tujce?

- Manj kot 5 ur.
- 5–10 ur.
- Več kot 10 ur.

11 – Kako ocenjujete lastno usposobljenost za poučevanje učencev tujcev? Ustrezno označite.

	Nisem usposobljen(a).	Zadostno usposobljen(a).	Delno usposobljen(a).	Dobro usposobljen(a).	Odlično usposobljen(a).
Prvi stik z učencem tujcem.	☐	☐	☐	☐	☐
Preverjanje znanja.	☐	☐	☐	☐	☐

Ocenjevanje znanja.	☐	☐	☐	☐	☐
Postavljanje ciljev.	☐	☐	☐	☐	☐
Individualizacija in diferenciacija.	☐	☐	☐	☐	☐
Spodbujanje učenca tujca k napredku.	☐	☐	☐	☐	☐

12 – Ali na ravni šole pogrešate enotne smernice, ki bi vam bile v pomoč pri poučevanju učencev tujcev?

- Da.
 Ne.

13 – Ali na ravni šole pogrešate organizirana izobraževanja o poučevanju/vključevanju učencev tujcev?

- Da.
 Ne.

14 – Se samoiniciativno udeležujete organiziranih izobraževanj o poučevanju/vključevanju učencev tujcev?

- Se ne udeležujem.
 Se občasno udeležujem.
 Se pogosto udeležujem.

15 – Ali podpirate predlog, da bi se za učenca tujca oblikoval individualiziran program (v katerega bi med drugim vključili tudi cilje/standarde znanja, načine ocenjevanja, oblike pomoči, prilagoditve)?

- Da.
 Ne.

16 – Katere so največje težave, s katerimi se kot učitelj srečujete pri poučevanju učencev tujcev?

17 – Kako bi lahko učitelji učencem tujcem še olajšali sodelovanje pri pouku in napredovanje?

18 – Ali ste oziroma ste kdaj bili razrednik učencu tujcu?

- Sem.
 Nisem.

Če je učitelj odgovor SEM:

18.1 – Katere prilagoditve omogočate učencu tujcu v svojem oddelku?

Možnih je več odgovorov

- V oddelku ali izven njega poiščem enakogovorečega učenca, ki bo učencu tujcu v pomoč.
- V razredu poiščem učenca, ki bo učencu tujcu v pomoč (»tutor«).
- Učence spodbujam, da učenca tujca vključujejo v dejavnosti v oddelku.
- Za učenca tujca organiziram medvrstniško učno pomoč.
- Organiziram medkulturne ure oddelčne skupnosti, kjer imajo sošolci priložnost spoznati kulturo učenca tujca in obratno.
- V ure oddelčne skupnosti vnašam medkulturne vsebine.
- Drugo:

18.2 – V kolikšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami? Ustrezno označite.

	Strinjam se.	Delno se strinjam.	Ne strinjam se.
Sošolci učence tujce dobro sprejmejo v oddelek.	☐	☐	☐
Učenci tujci se v oddelku dobro počutijo.	☐	☐	☐
Učenci se družijo pretežno z enakogovorečimi učenci.	☐	☐	☐
Opažam zadržke sošolcev do učencev tujcev.	☐	☐	☐
Opažam negativne odzive in nesprejemanje učencev tujcev v oddelku.	☐	☐	☐
Opažam nasilje sošolcev nad učenci tujci.	☐	☐	☐
S starši učenca tujca dobro sodelujem.	☐	☐	☐

18.3 – Katere so največje težave, s katerimi se kot razrednik srečujete pri delu z učenci tujci?

18.4 – Kako bi lahko kot razrednik še olajšali vključevanje učencev tujcev v oddelek?

19 – Bi želeli še kaj sporočiti?

6.3 Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence tujce

Dragi učenec, draga učenka!

Pred tabo je anketni vprašalnik, s katerim želimo ugotoviti, kako so na naši šoli sprejeti učenci, ki ne prihajajo iz Slovenije. Tvoji odgovori na vprašanja v anketi nam bodo pomagali, da bomo oblikovali dejavnosti, ki bodo učencev tujcem omogočile, da se bodo na naši šoli počutili dobro in sprejeto. Odgovori so anonimni.

Zahvaljujemo se ti za sodelovanje!

Spomni se, kako si se počutil(a), ko si prvič prišel(a) na našo šolo. Odgovori na naslednja vprašanja.

1 – Kako si se počutil(a), ko si prišel(a) na našo šolo? Izberi ustrezno možnost.

	DA	NE
Bilo mi je všeč.	☐	☐
Bilo me je strah.	☐	☐
Vse je bilo drugače kot na moji stari šoli.	☐	☐
Nisem želel(a) v novo šolo.	☐	☐

2 – Kako so te sprejeli sošolci? Ustrezno označi.

	Pogosto	Občasno	Nikoli
Novi sošolci so bili prijazni.	☐	☐	☐
Novi sošolci so mi pomagali samo, če je tako rekla učiteljica.	☐	☐	☐
Novi sošolci so mi pomagali, če sem potreboval(a) pomoč.	☐	☐	☐
Novi sošolci so postali moji prijatelji.	☐	☐	☐
Bil(a) sem osamljen(a).	☐	☐	☐

3 – Ali so bili sošolci kdaj nasilni do tebe? Ustrezno označi.

	Pogosto	Občasno	Nikoli
Sošolci se niso želeli družiti z mano.	☐	☐	☐

Sošolci so se iz mene
norčevali.

Sošolci so me žalili.

Sošolci so bili fizično nasilni.

4 – Kakšni so bili učitelji? Ustrezno označi.

	Pogosto	Včasih	Nikoli
Učitelji so bili prijazni.	☐	☐	☐
Učitelji so mi pomagali.	☐	☐	☐
Učitelji so se do mene ☐ obnašali kot do vseh ostalih učencev.	☐	☐	☐
Učitelji so upoštevali, da še ☐ ne znam dobro slovensko.	☐	☐	☐

5 – Kaj ti je bilo pri prihodu na našo šolo najtežje? Ustrezno označi: 1 - pomeni najmanj, 5 - pomeni največ.

	1	2	3	4	5
Nisem se znašel(a) ☐ na šoli (novi prostori, učilnice).	☐	☐	☐	☐	☐
Nisem vedel(a) ☐ kdaj imamo kaj na urniku.	☐	☐	☐	☐	☐
Imel(a) sem težave ☐ poiskati nove prijatelje.	☐	☐	☐	☐	☐
Imel(a) sem težave ☐ pri učenju slovenščine.	☐	☐	☐	☐	☐
Imel(a) sem težave ☐ z razumevanjem snovi.	☐	☐	☐	☐	☐

6 – Kdo ti je ob prihodu na šolo najbolj pomagal? Ustrezno označi.

	Pogosto	Občasno	Nikoli
Sošolci v razredu.	☐	☐	☐
Učenci, ki prihajajo iz iste države kot jaz.	☐	☐	☐
Učitelji.	☐	☐	☐
Starši.	☐	☐	☐
Socialna delavka.	☐	☐	☐
Psihologinja.	☐	☐	☐
Razredničarka.	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐

Naslednja vprašanja sprašujejo po tem, kako se zdaj počutiš na naši šoli.

7 – Kako se počutiš na naši šoli? Ustrezno označi.

	DA	NE	Mogoče
Počutim se dobro.	☐	☐	☐
Imam nove prijatelje.	☐	☐	☐
Sem osamljen(a).	☐	☐	☐
Navadil(a) sem se na novo šolo.	☐	☐	☐
Če bi bilo možno, bi se vrnil(a) na prejšnjo šolo.	☐	☐	☐

8 – Ali se družiš s slovenskimi učenci? Ustrezno označi.

- Imam največ slovenskih prijateljev.
- Imam malo slovenskih prijateljev.
- Nimam slovenskih prijateljev.

9 – Kako pomembne so zate našete oblike pomoči? Ustrezno označi: 1 - pomeni ni pomembno, 5 - pomeni zelo pomembno.

	1	2	3	4	5
Dodatne slovenščine (Učimo se slovenščino).	☐	☐	☐	☐	☐
Pomoč sošolcev pri učenju (po pouku).	☐	☐	☐	☐	☐
Dopolnilni pouk.	☐	☐	☐	☐	☐
Individualne ure z učitelji.	☐	☐	☐	☐	☐
Napovedano ocenjevanje znanja.	☐	☐	☐	☐	☐
Vprašanja za spraševanje.	☐	☐	☐	☐	☐
Podaljšan čas pisanja pisnih preizkusov.	☐	☐	☐	☐	☐

10 – Kako pogosto počneš spodnje dejavnosti? Ustrezno označi.

	Pogosto	Občasno	Nikoli
Na TV, YouTubu, družabnih omrežjih ... gledam vsebine v slovenščini.	☐	☐	☐
Doma se pogovarjamo slovensko.	☐	☐	☐
V prostem času govorim slovensko.	☐	☐	☐
Berem revije, knjige v slovenščini.	☐	☐	☐
Doma se sam(a) učim slovensko.	☐	☐	☐

11 – Ali misliš, da bi bil tvoj učni uspeh boljši, če bi bolje znal(a) slovensko?

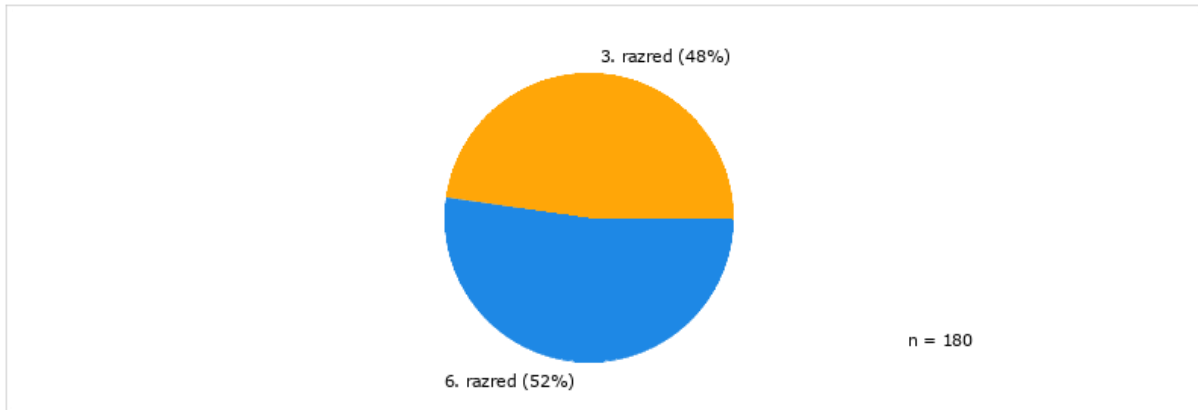
- DA
- NE

Mogoče

12 - Kje imaš še težave in pri čem bi potreboval(a) pomoč v šoli?

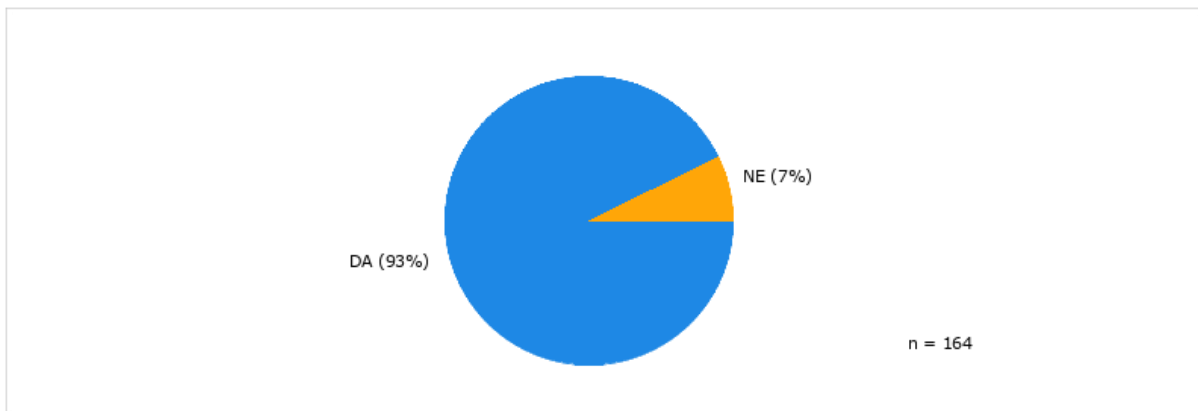
6.4 Priloga 4: Rezultati ankete za učence

0. V kateri razred hodiš?

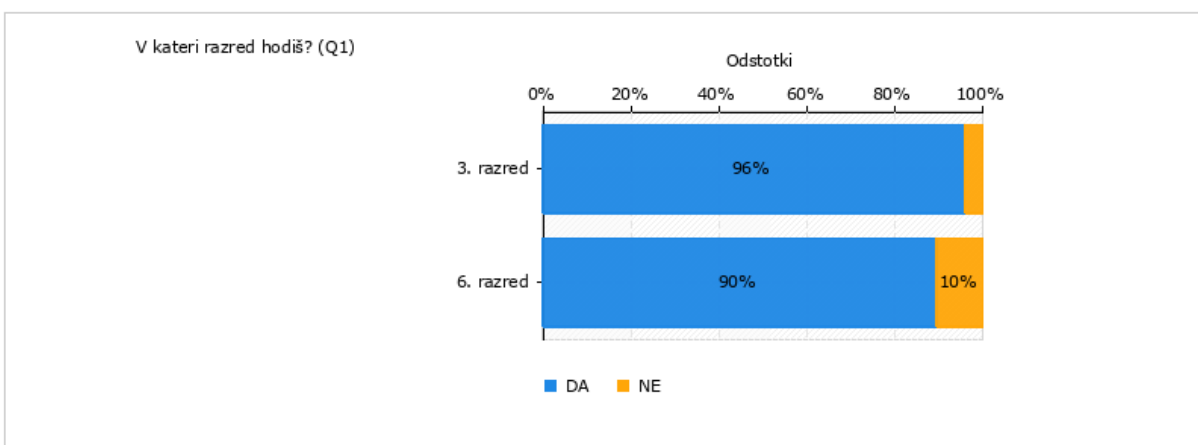

Graf 1: Anketa za učence – 0. vprašanje

1. Ali imaš oziroma si v preteklih letih na šoli imel/-a sošolca ali sošolko, ki prihaja iz druge države?

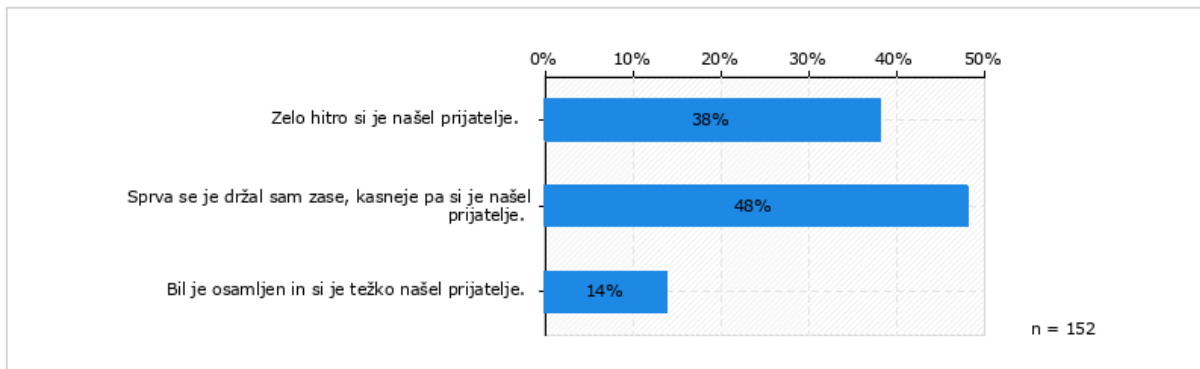

Graf 2: Anketa za učence – 1. vprašanje (skupaj)

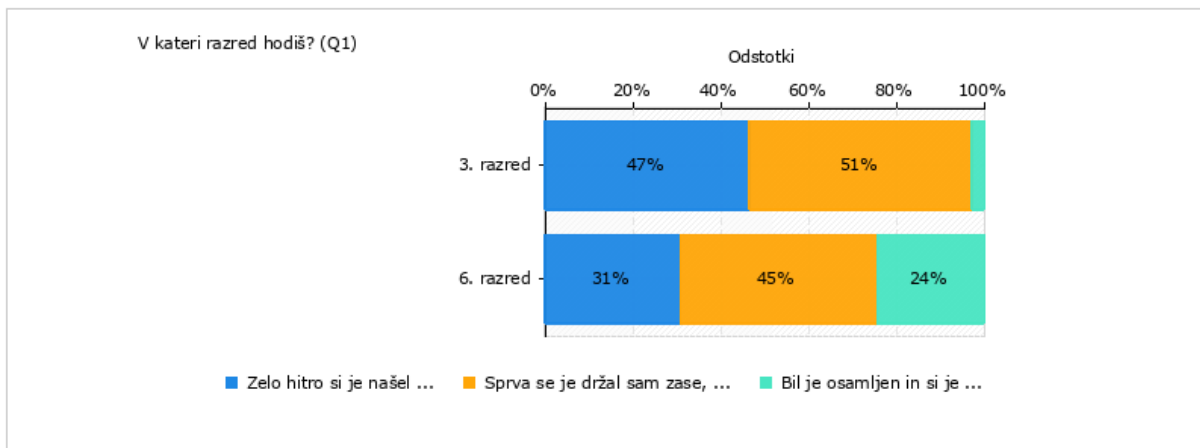

Graf 3: Anketa za učence – 1. vprašanje (ločeno po razredih)

2. Kako se je ta sošolec vključil v razred?

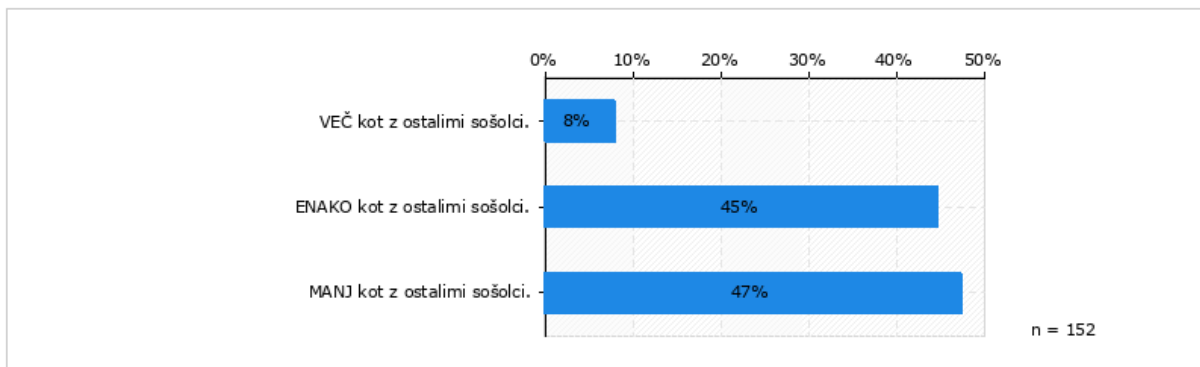

Graf 4: Anketa za učence – 1.1. vprašanje (skupaj)

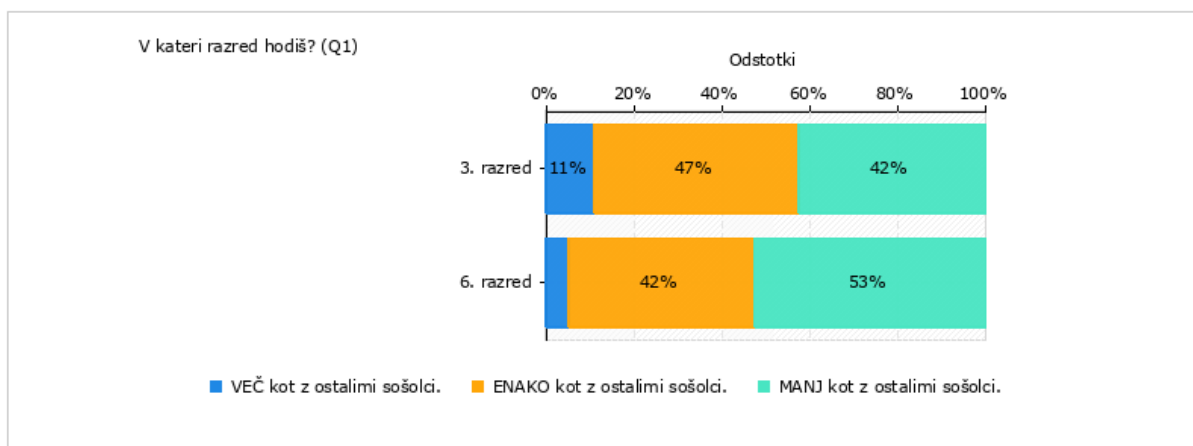

Graf 5: Anketa za učence – 1.1. vprašanje (ločeno po razredih)

3. Kako pogosto se družiš s sošolcem ali sošolci, ki prihajajo iz drugih držav?

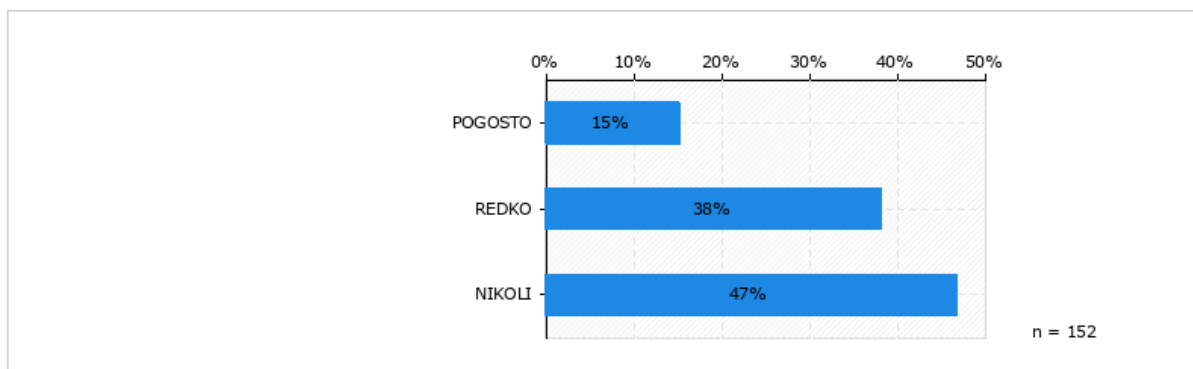

Graf 6: Anketa za učence – 1.2. vprašanje (skupaj)

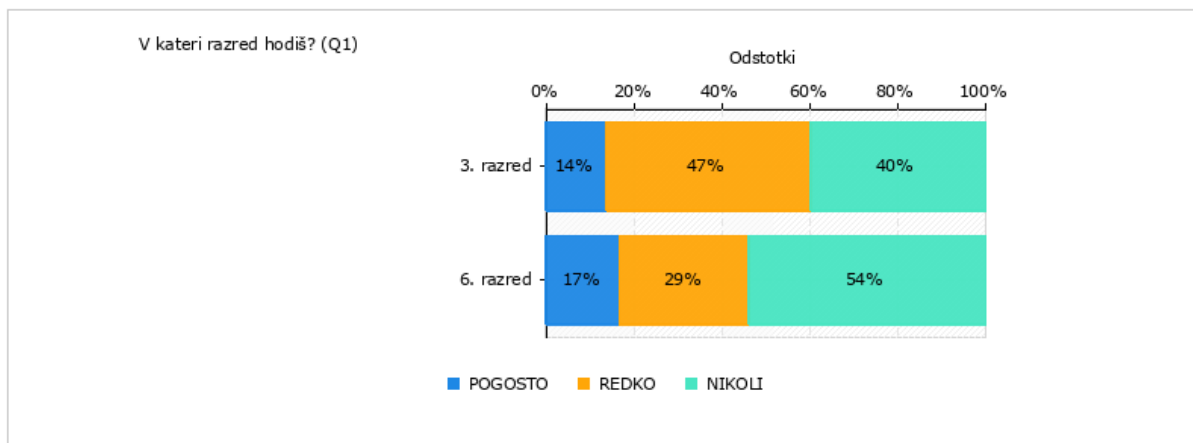

Graf 7: Anketa za učence – 1.2. vprašanje (ločeno po razredih)

4. Ali si v razredu opazil/-a kakšne zadržke ali negativne odzive na učenca, ki prihaja iz druge države?

Graf 8: Anketa za učence – 1.3. vprašanje (skupaj)

Graf 9: Anketa za učence – 1.3. vprašanje (ločeno po razredih)

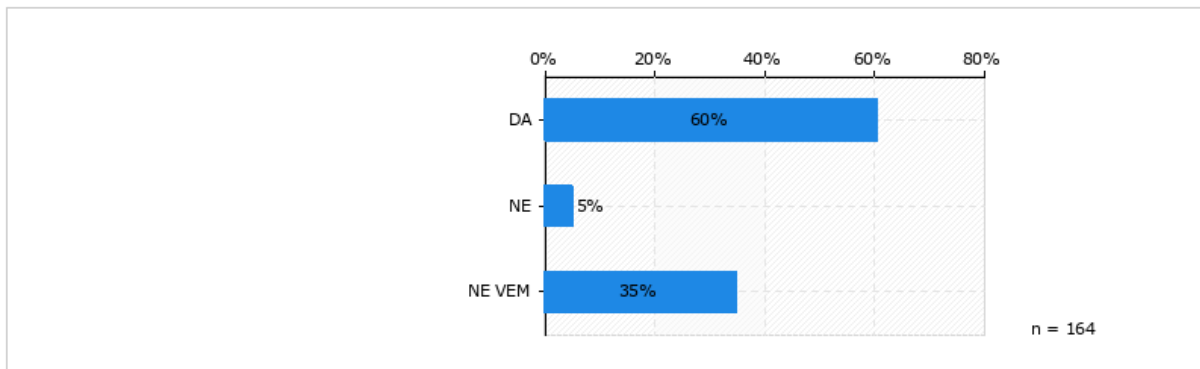
5. Kakšne zadržke ali negativne odzive so imeli sošolci?

- ker ni znala govoriti slovensko, se je težko vključila v pogovore.
- bil je osamljen
- delajo se norca iz njega
- naš sošolec je zadržan
- nobenih
- grdo obnašanje
- tepenje in brcanje

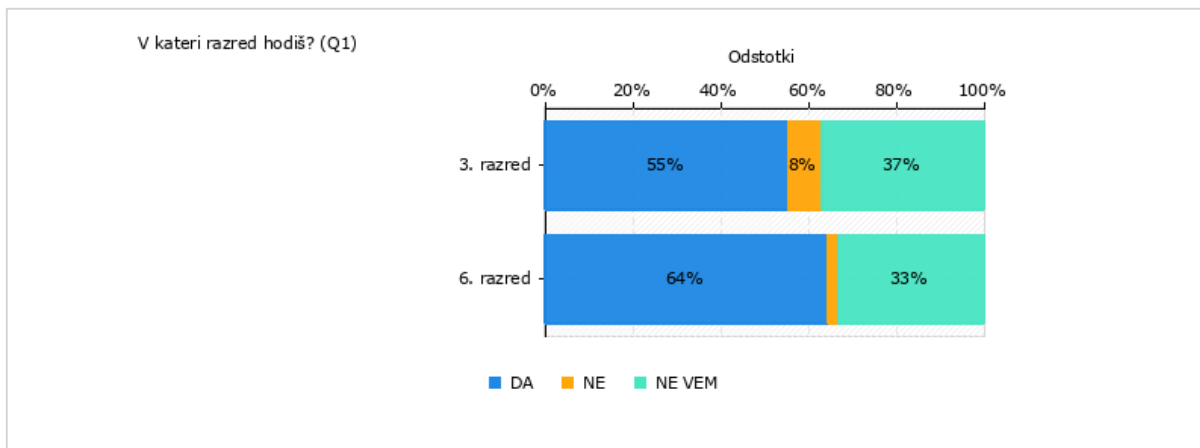
- sošolci so se ji posmehovali, ker je bila druge vere
- porivali so ga
- da je osamljen
- neznanje jezika
- da so ga žalili
- zafrkavali so ga
- naš sošolec je zadržan
- hi se veliko pogovarjal
- tepe se
- boksanje, izsiljevanje in ustrahovanje
- Včasih so jo žalili z Albanko, njej pa to zagotovo ni bilo všeč. To sošolko sem imela do petega razreda, zdaj pa so nas razdelili. Včasih jo srečavam pred avtobusom in še zdaj se pogovarjamo, kako je in če ji je razred všeč. Večkrat odgovori, da nima nobenega sošolca ali sošolca iz prejšnjih let, ima pa nekaj Albank in to ji je zelo všeč.
- imeli so predsodke, saj ni govorila slovensko
- počasneje se je učila slovenščine in bila je zelo drugačna, zato se je zdela čudna
- da ga ne spoštujejo
- grbe besede o njej
- žaljenje
- zasmehovali so ga, ker je bil druge vere, ker je imel močnejšo postavo, ker se ni upal vključiti v igro drugih sošolcev ...
- on je iz Slovenije in nam je težil
- ni se hotel družiti z drugimi
- ni se hotela družiti z nami, samo tiho je bila in nas odganjala od nje
- dajali so ji zlobne vzdevke, jo izključevali iz igre, nihče ji ni hotel pomagati ...
- bila bi zadržana
- slab, samo o igricah govorijo, o spolnih odnosih ...
- do tujca so sošolci imeli malo čudne izzive
- dobre
- ni jim bilo všeč ker, je nekdo prišel iz druge države
- problem je bila druga vera
- malo jih dražijo
- da kaj ni razumel
- ne upajo si toliko govoriti, ne upajo te vprašati za pomoč
- žaljivke, norčevanje, ker je iz druge države
- bila je zadržana
- dobro
- zafrkavali so ga, ker prihaja iz druge države
- da je bil osamljen in da so norčevali iz njega
- da ni znal govoriti slovensko
- žalili so jo
- kdaj so grdo govorili o njem
- ker prihaja iz druge države
- z drugim sošolcem so se zelo hitro sprejeli
- kako bere oz. ne razume slovenščine
- bili so zelo hitro
- naš sošolec iz druge države je zadržan
- zafrkavali so jo, ker je bila počasna, ter jo krivili za vse, kar se jim je zdelo nepravilno
- tišina
- pri športu (pa tudi pri drugih predmetih) niso hoteli biti z njo in mislili so da je nekaj manj
- malo jin je bil sram
- malo jih je sram

6. Ali bi z zanimanjem sprejel/-a učenca, ki prihaja iz druge države, v svoj razred?

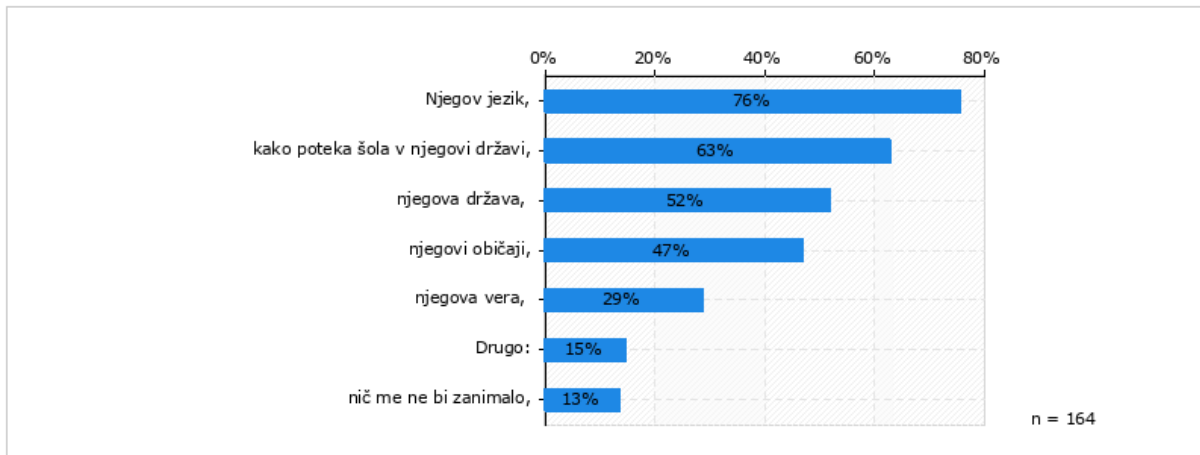

Graf 10: Anketa za učence – 2. vprašanje (skupaj)

Graf 11: Anketa za učence – 2. vprašanje (ločeno po razredih)

7. Kaj bi te zanimalo o njem?

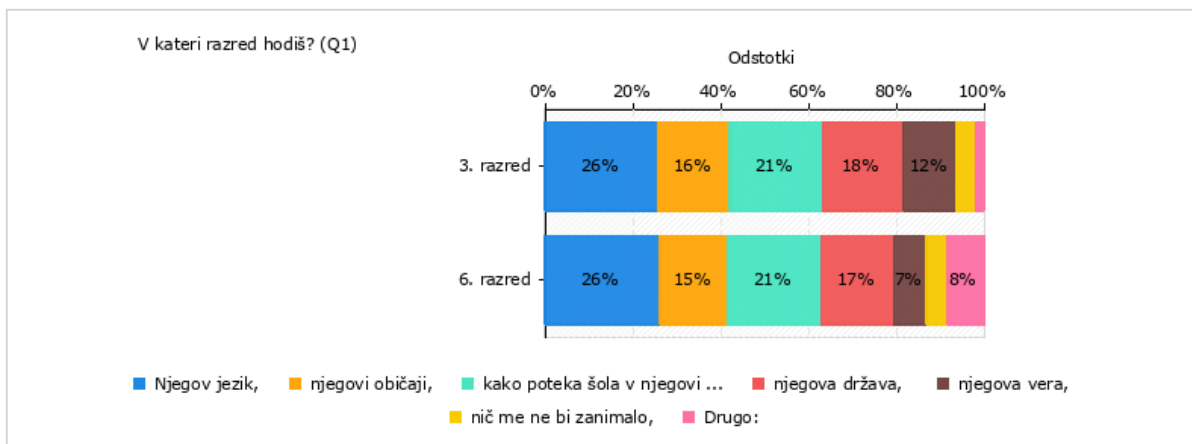

Graf 12: Anketa za učence – 3. vprašanje (skupaj)

Drugo:

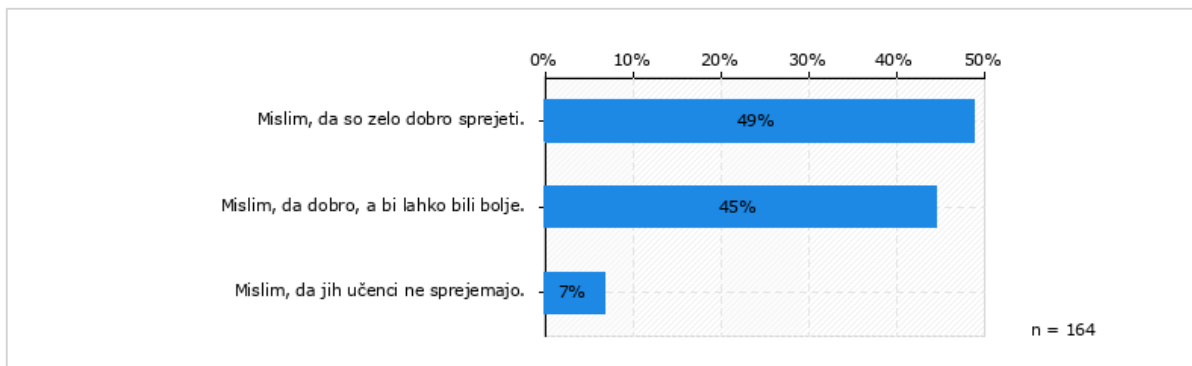
- kako se ima v svoji državi
- kako se ima
- zakaj se tihotapijo v Slovenijo
- zanimal bi me njegov odnos
- najljubša igra
- živali in narava v njegovi državi

- zakaj ne zna slovensko
- živali
- o njegovi družini
- koliko časa se vozi do Slovenije, glavno mesto
- kako mu je všeč Slovenija
- ime, priimek
- vse bi me zanimalo
- kako je
- kako se obnaša oziroma njegov karakter
- njihova pravila ....

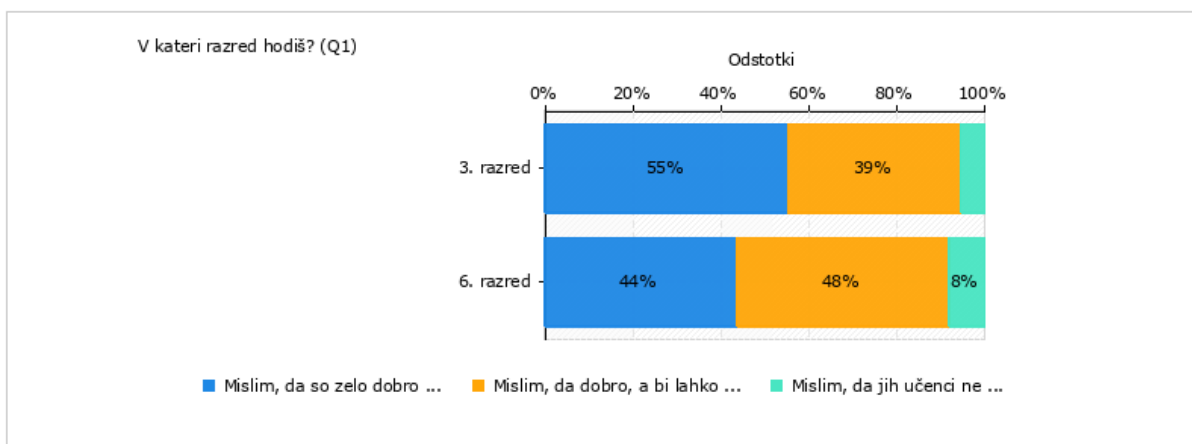

Graf 13: Anketa za učence – 3. vprašanje (ločeno po razredih)

8. Kaj misliš, kako dobro so na naši šoli sprejeti učenci, ki prihajajo iz drugih držav?

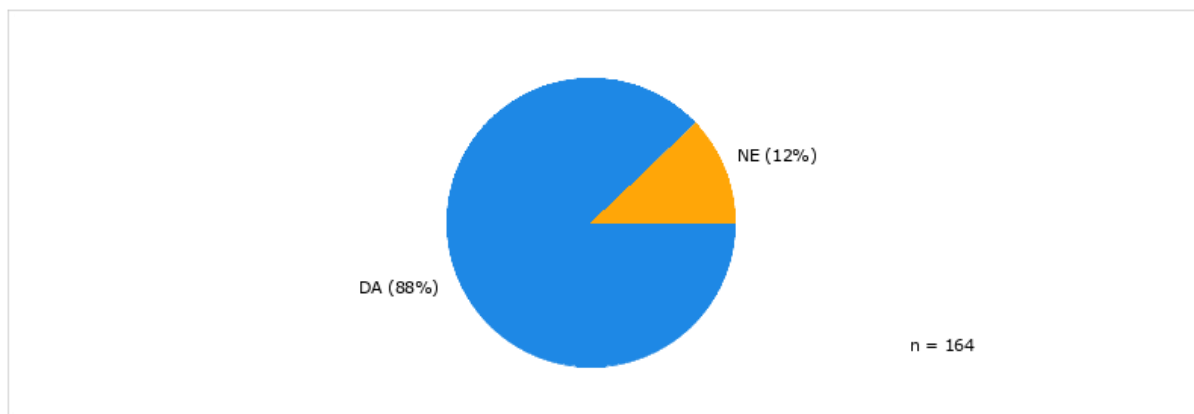

Graf 14: Anketa za učence – 4. vprašanje (skupaj)

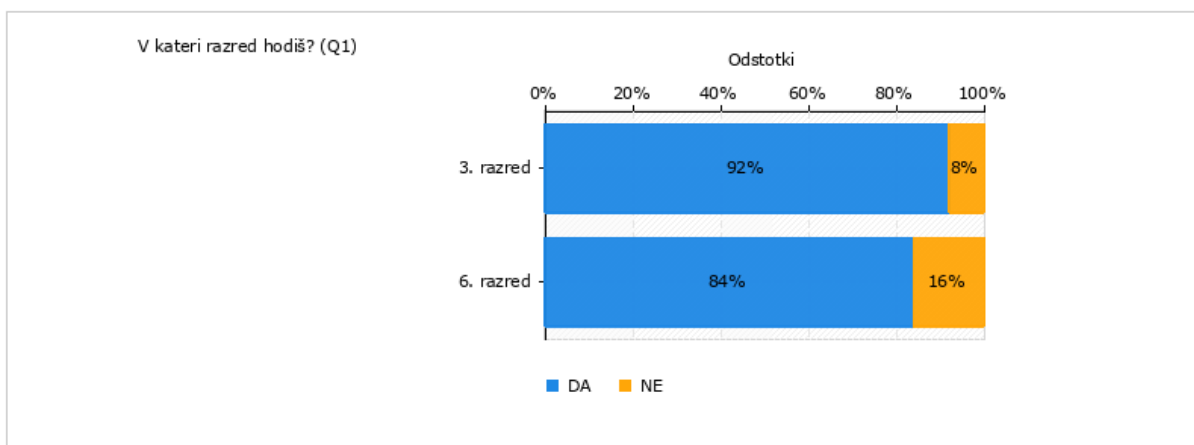

Graf 15: Anketa za učence – 4. vprašanje (ločeno po razredih)

9. Ali misliš, da bi se učenci iz drugih držav bolje vključili v razred, če bi se hitreje naučili našega jezika?

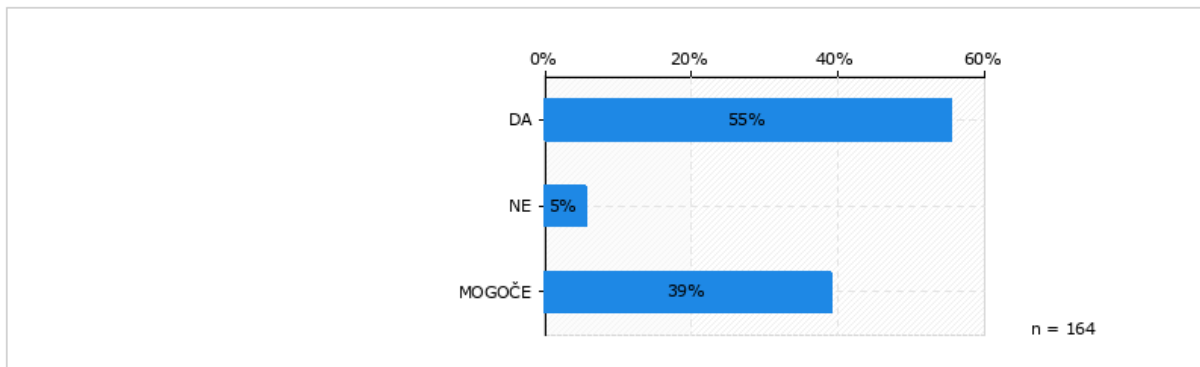

Graf 16: Anketa za učence – 5. vprašanje (skupaj)

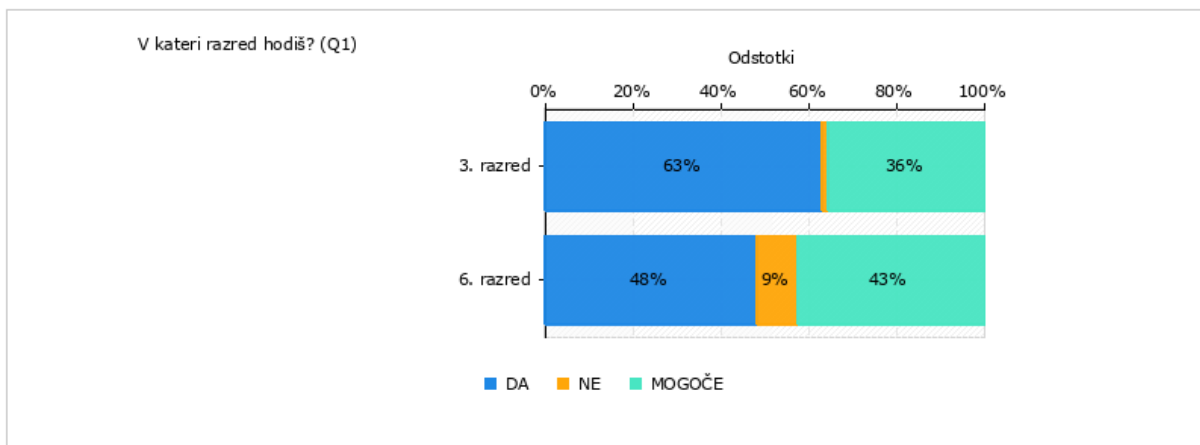

Graf 17: Anketa za učence – 5. vprašanje (ločeno po razredih)

10. Ali bi bil pripravljen pomagati učencu, ki bi prišel iz druge države in postati njegov »pomočnik«: da bi mu ob prihodu pomagal pri spoznavanju šole, učiteljev, učenju slovenščine ...?

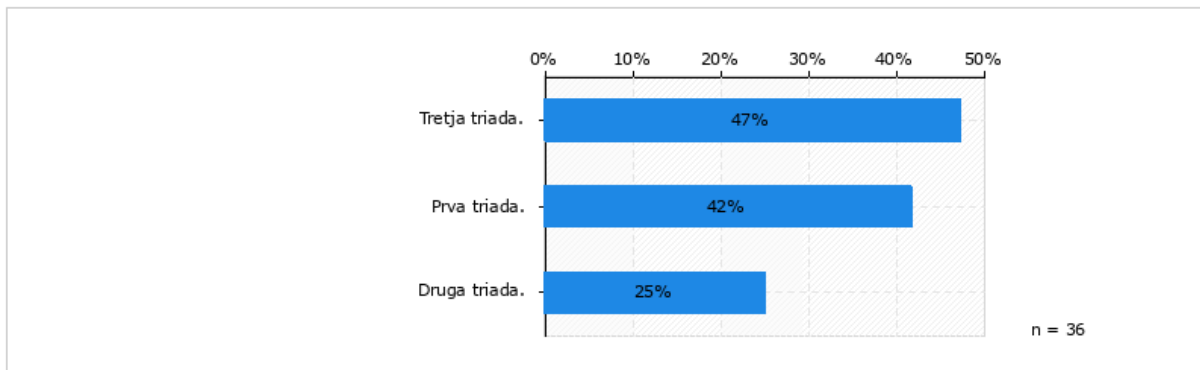
Graf 18: Anketa za učence – 6. vprašanje (skupaj)

Graf 19: Anketa za učence – 6. vprašanje (ločeno po razredih)

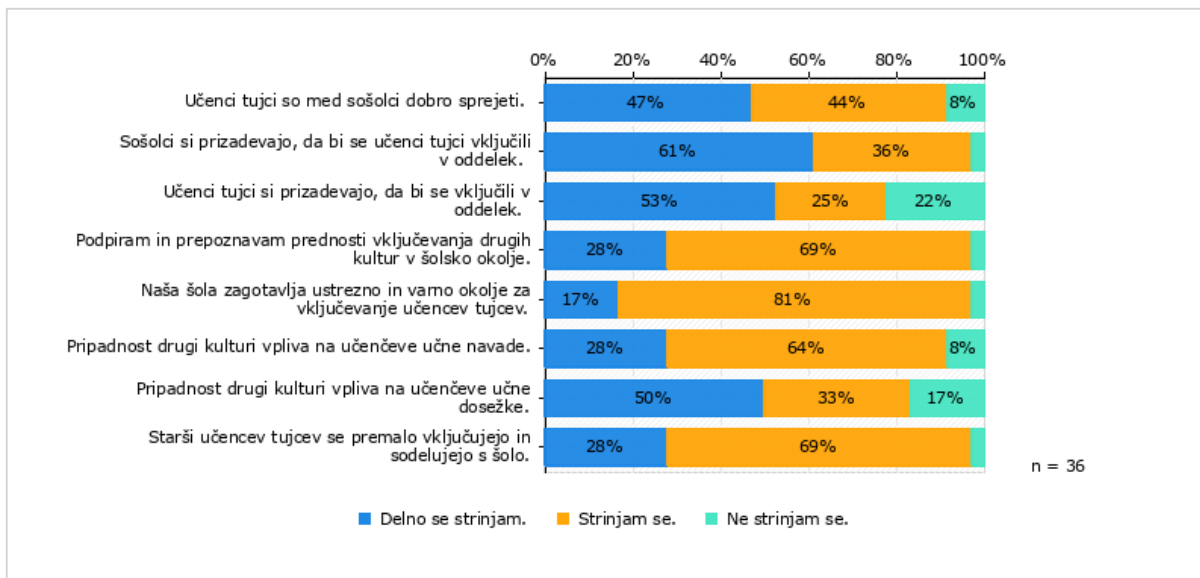
6.5 Priloga 5: Rezultati ankete za učitelje

0. V kateri triadi poučujete?

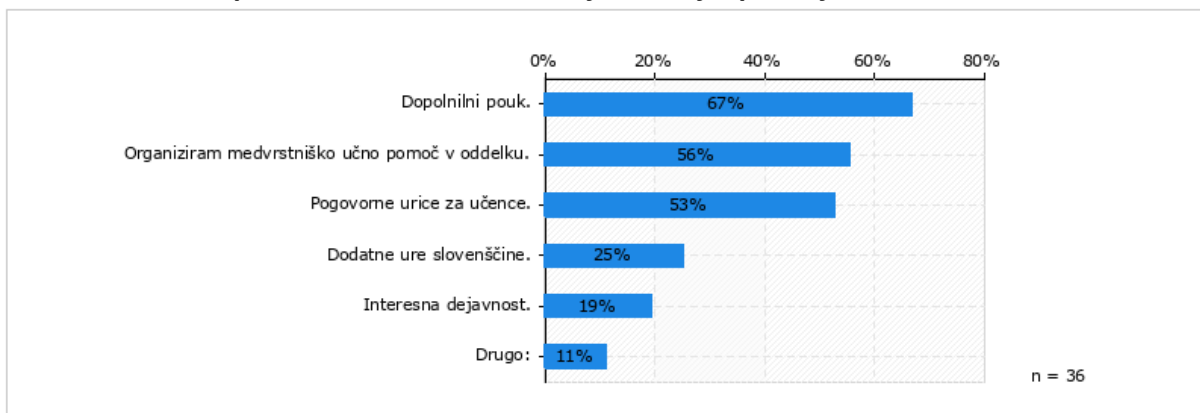
Graf 20: Anketa za učitelje – 0. vprašanje

1. V kolikšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami? Ustrezno označite.

Graf 21: Anketa za učitelje – 1. vprašanje

2. Katere oblike pomoči nudite učencem tujcem, ki jih poučujete?

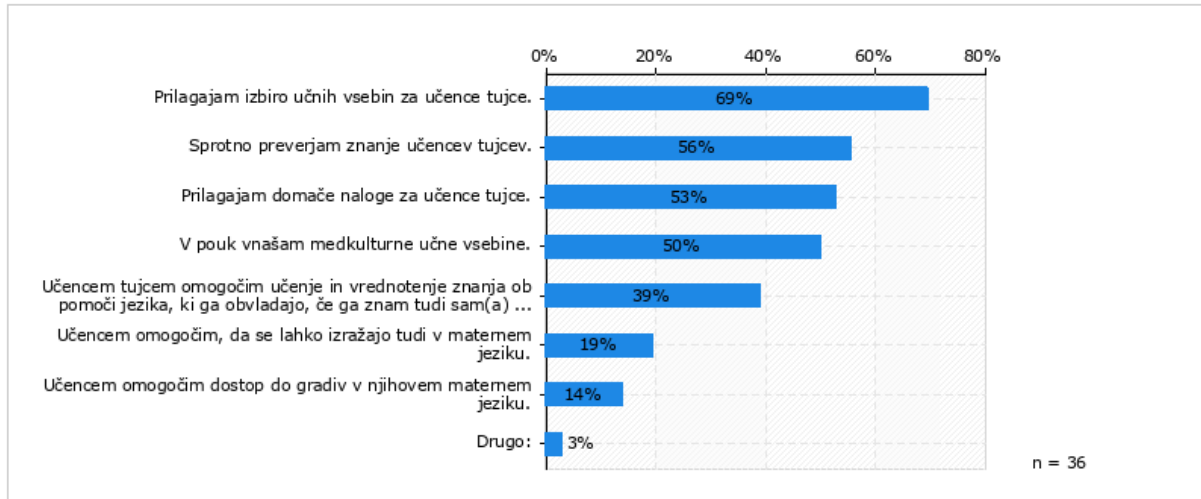

Graf 22: Anketa za učitelje – 2. vprašanje

Drugo:

- delo v razredu med urami slovenščine
- prilagojene vsebine znotraj redne ure slovenščine
- pomoč tujci
- sodelovalno učenje

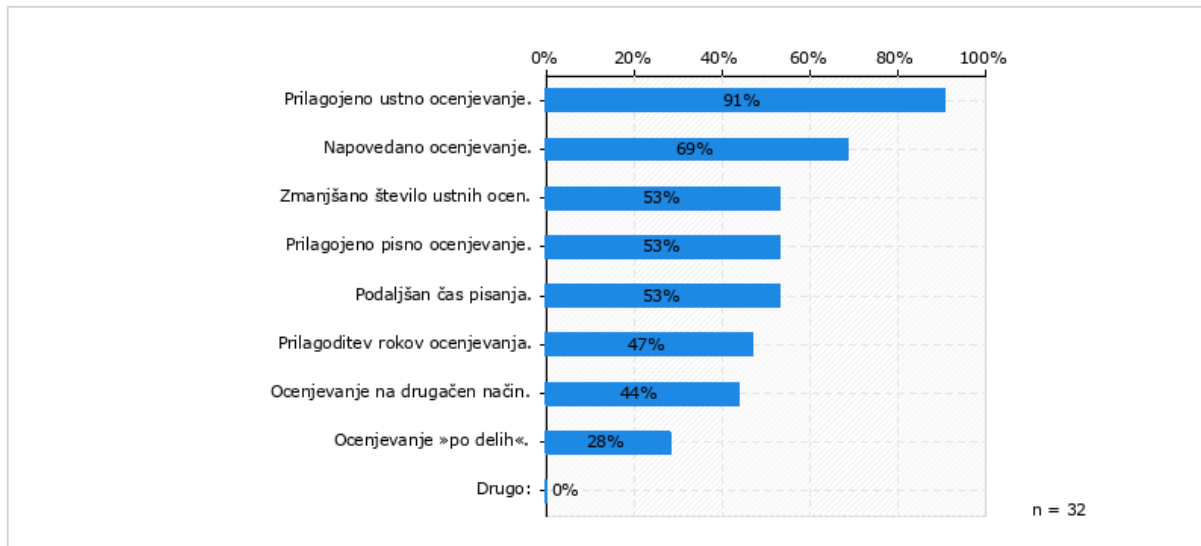
3. Katere prilagoditve pri pouku nudite učencem tujcem, ki jih poučujete?

Graf 23: Anketa za učitelje – 3. vprašanje

Drugo: vsebina govornih nastopov

4. Katere prilagoditve upoštevate pri ocenjevanju?

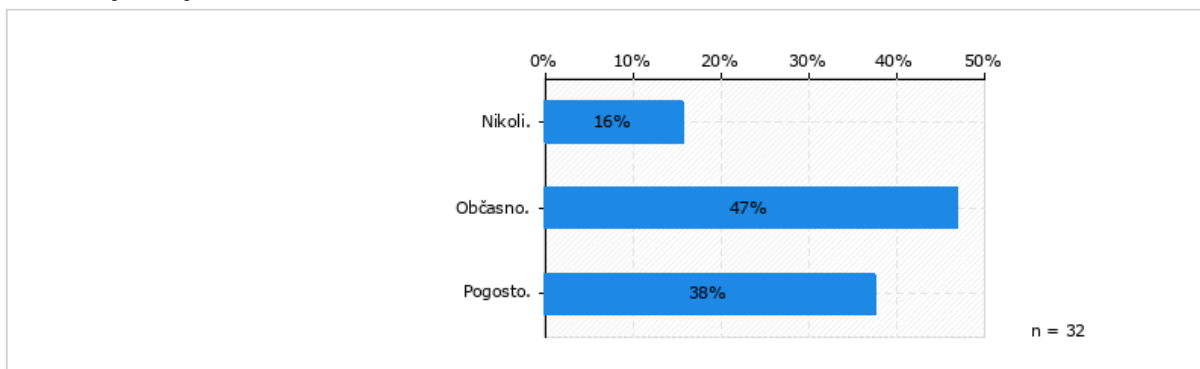
Graf 24: Anketa za učitelje – 4. vprašanje

5. Katere prilagoditve pri ocenjevanju bi poleg naštetih predlagali pri ocenjevanju učencev tujcev?

- učenec naj bi najprej obiskoval polletni tečaj slovenščine in se nato vključil v šolsko okolje
- organizirane tečaje učenja slovenščine
- prevajalca, vsaj v prvem koledarskem letu, ko je jezikovna ovira prevelika
- mislim, da je prilagoditev dovolj, pri ocenjevanju je potrebno upoštevati individualne posebnosti posameznika
- že pri obravnavi snovi bi uporabila sodelovalno učenje, saj se družijo le med sabo in zato ne napredujejo v znanju jezika.

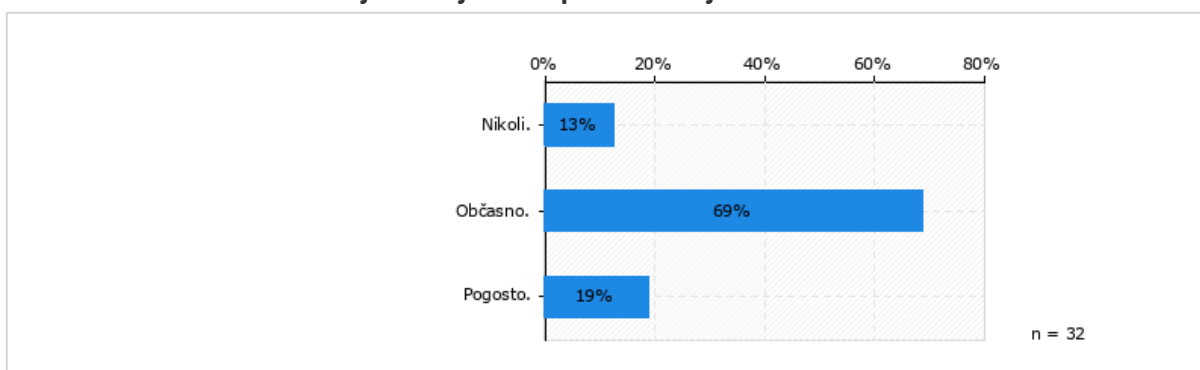
- skupinsko ocenjevanje znanja
- nimam drugih idej
- drugačne standarde znanja
- uporaba slikovnega gradiva
- mislim, da je pomembno, da je ustno ocenjuje individualno in da ima učenec dovolj časa za odgovore
- pomoč s slovarjem
- vnaprej pripravljena vprašanja
- predlagam čim manj prilagoditev
- branje navodil pri pisnih nalogah
- možnost tolmačenja navodil v njihov jezik
- uporaba slovarja
- zelo natančno opredeljene vsebine in cilji (za lažjo pripravo na ocenjevanje) ter prilagojen kriterij ocenjevanja
- temeljni standardi znanja
- vse je že naštetu pri zgornji točki
- vse prilagoditve so bile naštete že zgoraj
- ocenjevanje zgolj minimalnih standardov v drugem letu šolanja
- slikovni material

6. Ali pri ocenjevanju učencev tujcev prilagajate standarde znanja in nižate kriterije ocenjevanja?

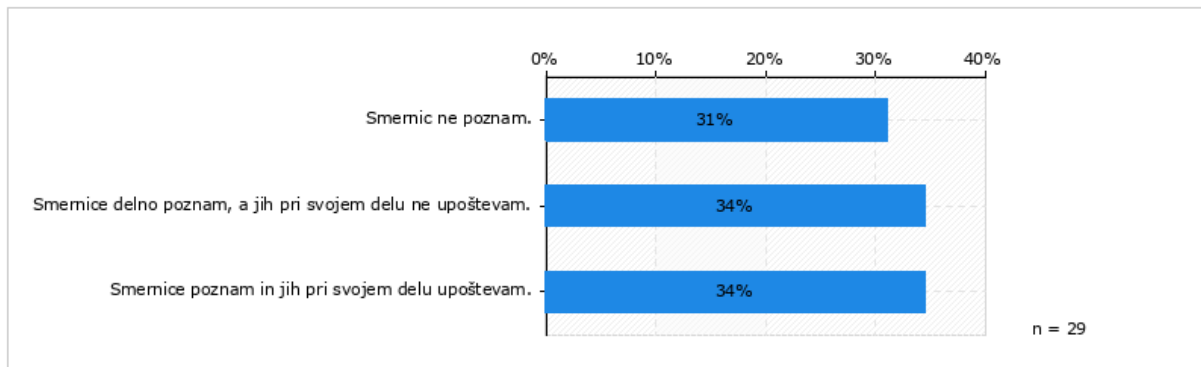
Graf 25: Anketa za učitelje – 6. vprašanje

7. Ali imate do učencev tujcev nižja učna pričakovanja in zahteve?

Graf 26: Anketa za učitelje – 7. vprašanje

8. V kolikšni meri poznate in upoštevate Smernice za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za šolstvo?

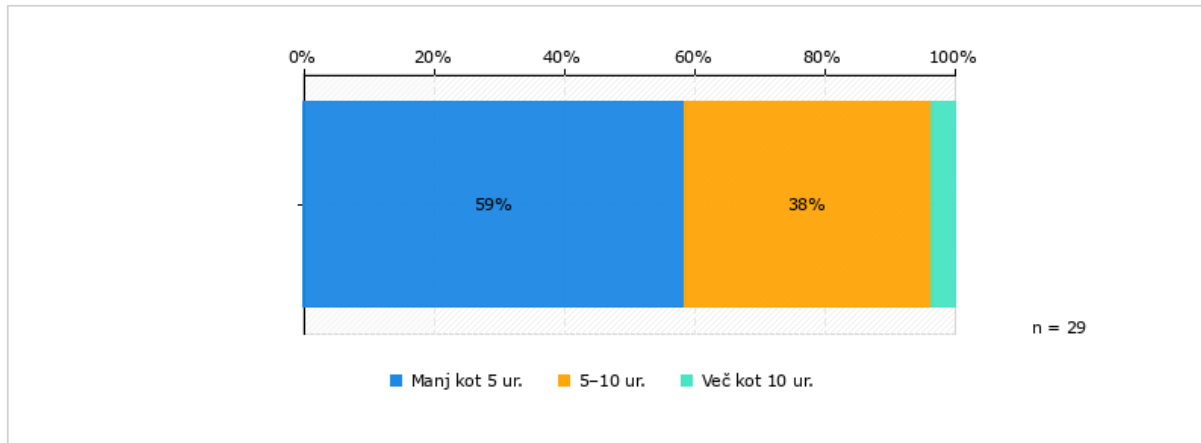
Graf 27: Anketa za učitelje – 8. vprašanje

9. S katerimi gradivi in viri si pomagata pri poučevanju učencev tujcev?

- slovar
- Cirila Peklaj: Več glav več ve
- Slovenščina 1, Začnimo po slovensko, Gremo naprej, Čas za slovenščino
- ni potrebe pri uporabi drugih gradiv, razen interaktivnih vsebin na spletu in videoposnetkov
- sama dodam potrebne vaje za boljše razumevanje in utrjevanje
- istimi kot za vse druge
- prevajalnik
- smernice za vključevanje učencev priseljencev v vrtce in šole
- Slika jezika, Abc stavnica
- učbenik in delovni zvezek za učence tujce
- sama prilagodim gradivo učencem tujcem
- preproste slikovne slovarje si večinoma pripravim sama
- prevajalnik, videoposnetki
- učno gradivo za tujce, ki je objavljeno na spletu
- Križ kraž, učbenik za učenje slovenskega jezika
- učbeniki
- nič
- z gradivi Križ kraž Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik in s likovnim gradivom in didaktičnimi igrami
- s spletnimi
- zaenkrat jih še ne potrebujem
- google translate
- splet
- uporabljam učno gradivo za posamezne razrede, ki jih prilagodim njihovem znanju in znanju jezika
- Križ kraž

10. Koliko dodatnega časa na mesec namenite prilagajanju pouka za učence tujce?

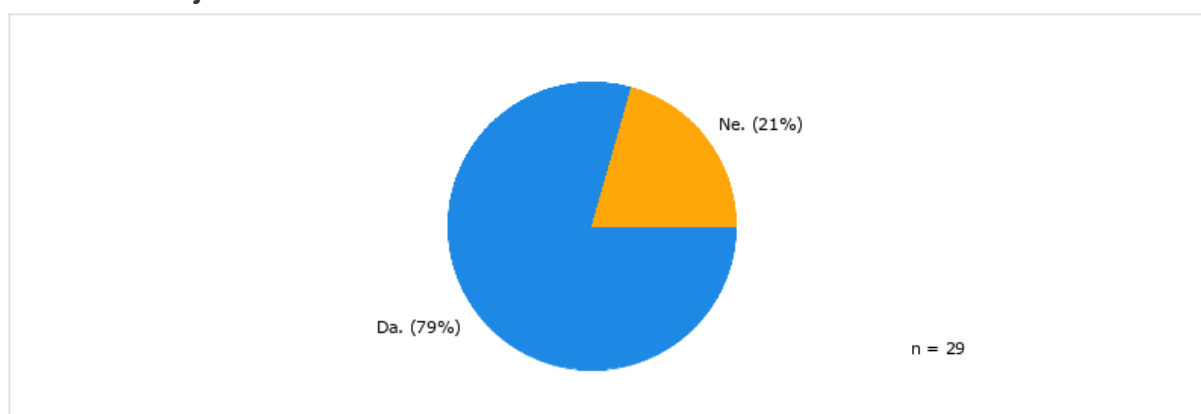
Graf 28: Anketa za učitelje – 10. vprašanje

11. Kako ocenjujete lastno usposobljenost za poučevanje učencev tujcev? Ustrezno označite.

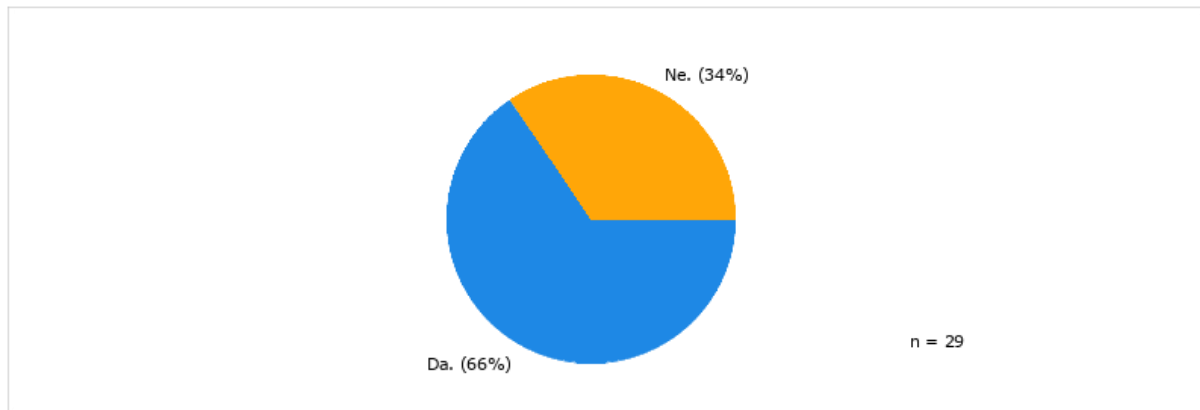
Graf 29: Anketa za učitelje – 11. vprašanje

12. Ali na ravni šole pogrešate enotne smernice, ki bi vam bile v pomoč pri poučevanju učencev tujcev?

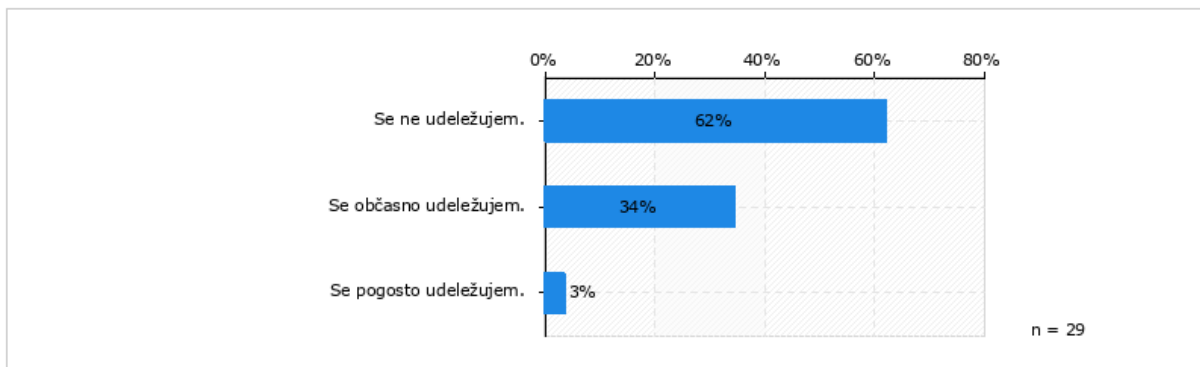
Graf 30: Anketa za učitelje – 12. vprašanje

13. Ali na ravni šole pogrešate organizirana izobraževanja o poučevanju/vključevanju učencev tujcev?

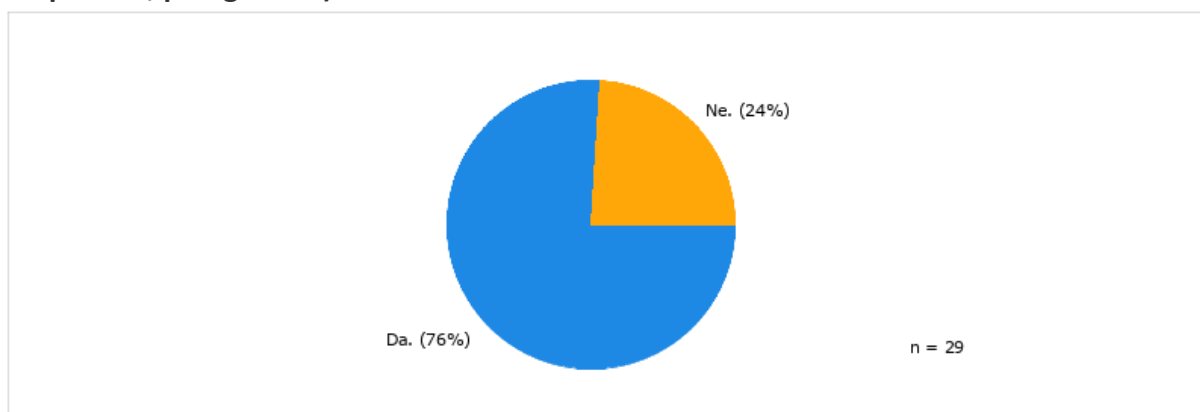
Graf 31: Anketa za učitelje – 13. vprašanje

14. Se samoiniciativno udeležujete organiziranih izobraževanj o poučevanju/vključevanju učencev tujcev?

Graf 32: Anketa za učitelje – 14. vprašanje

15. Ali podpirate predlog, da bi se za učenca tujca oblikoval individualiziran program (v katerega bi med drugim vključili tudi cilje/standarde znanja, načine ocenjevanja, oblike pomoči, prilagoditve)?

Graf 33: Anketa za učitelje – 15. vprašanje

16. Katere so največje težave, s katerimi se kot učitelj srečujete pri poučevanju učencev tujcev?

- nerazumevanje slovenščine
- komunikacija s starši (mislim, da bi morali imeti v okviru šole na voljo prevajalca), veliko dodatnega dela za pouk in pri pouku, ki ni ovrednoteno

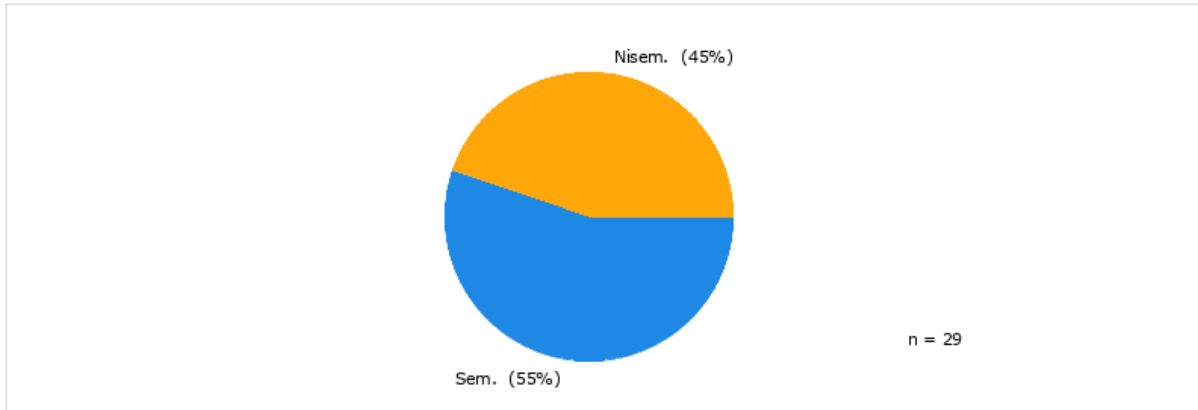
- neznanje jezika
- nerazumevanje osnovnih navodil, sporočil, nalog
- kako prilagoditi vsebine za učence tujce
- odvisno od kod prihaja, splošno: nezainteresiranost staršev za šolanje in spodbujanje kot vzor
- jezikovne ovire, različno predznanje
- Učenec ne zna slovensko, zato ne more slediti pouku. Kot učiteljici mi je težko, ker med poukom premalo naredim zato, da bi bil učenec lahko del učnega procesa. Najpomembneje se mi zdi, da bi se učenec takoj po prihodu v Slovenijo učil le jezika. Prve učne ure bi morale biti namenjene pouku slovenščine. Učenec tujec bi sodeloval le pri urah, ko neznanje slovenščine ni ovira.
- učenčeva nezainteresiranost
- jezik, komunikacija s starši
- nepoznavanje jezika
- jezikovne ovire, delovne navade učenca, zavračanje pomoči z neodzivnostjo pri ponujeni pomoči
- govorne bariere, ne vključenost učenca v skupnost in nekomuniciranje v slovenskem jeziku (druženje z ostalimi učenci tujci)
- njihova nezainteresiranost za učenje slovenščine – posledično ni izrazitega napredka pri vseh predmetih
- ne sodelovanje staršev, nimam ma voljo prevajalca
- jezik
- jezikovna ovira
- podpora doma za napredek učenčeva motivacija za nova znanja
- učenčevo znanje slovenščine
- jezikovna pregrada
- ena ura na teden je premalo
- nezainteresiranost in neodzivnost staršev za šolsko delo pri mlajših učencih tujcih
- več vsebinske literature na ravni posameznih razredov oz. triad
- nepoznavanje jezika otroka oz. pomanjkljivo sporazumevanje pri začetku šolanja na razredni stopnji
- težave pri komunikaciji z učenci in njihovimi starši, ki ne znajo slovenskega jezika, potrebovali bi uradnega prevajalca za formalne pogovore s starši

17. Kako bi lahko učitelji učencem tujcem še olajšali sodelovanje pri pouku in napredovanje?

- dodatne ure
- boljše povezovanje s starši
- pouk v manjši skupinah z učenci enakega maternega jezika
- nimam ideje
- z učencem prijaznim in profesionalnim pristopom
- zakaj bi ga olajševali?
- delovanje z navodili vodstva
- boljše znanje slovenskega jezika
- medvrstniška pomoč
- mentorji – sošolci
- da bi učenci pred vključenostjo v OŠ naredili tečaj slovenščine
- Mislim, da bi morali imeti na začetku jezikovno uvajanje v šolo ter da bi posebej starejši učenci več ur morali na začetku nameniti učenju jezika. Bi pa moralo biti to sistemsko urejeno (na nivoju države).
- pomemben je prvi stik z učencem, spodbujanje in motiviranje učencev tujcev
- pomoč njihovih vrstnikov pri prevajanju v njihov jezik, posledično večje razumevanje učne snovi in dodatno pomoč učitelja
- pogovorne urice
- menim, da naredimo vse, kar je v naši moči ...
- strnjen predhoden tečaj slovenščine
- s sodelovalnim učenjem
- dodatna razlaga
- več individualnih ur

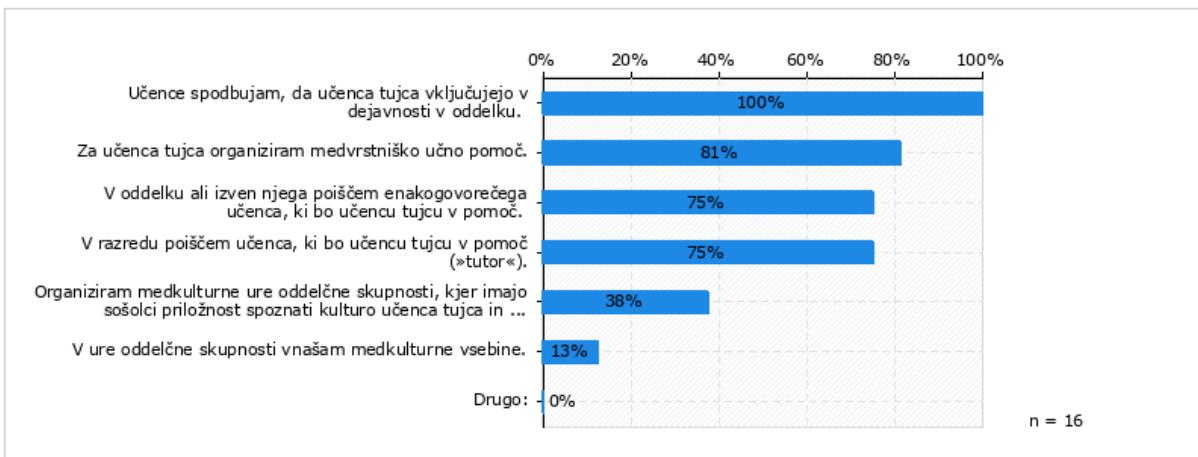
- Učence tujce bi morali obravnavati enako kot učence s posebnimi potrebami: individualen pristop in ocenjevanje izven razreda. Nujno pa je, da učencu omogočimo, da pridobiva tudi višje ocene.
- Da bi bil na šoli vedno nekdo, ki bi znal albansko, ker je težko ves čas obremenjevati starejše brate ali sestre, ki se tudi sami šolajo.
- Olajšali bi lahko le, če bi sodelovali tudi starši in se več pogovarjali z otroki v slovenskem jeziku.
- Znanje njihovega jezika ali pomoč sovrstnikov v razredu, ki govorijo isti jezik.

18. Ali ste oziroma ste kdaj bili razrednik učencu tujcu?

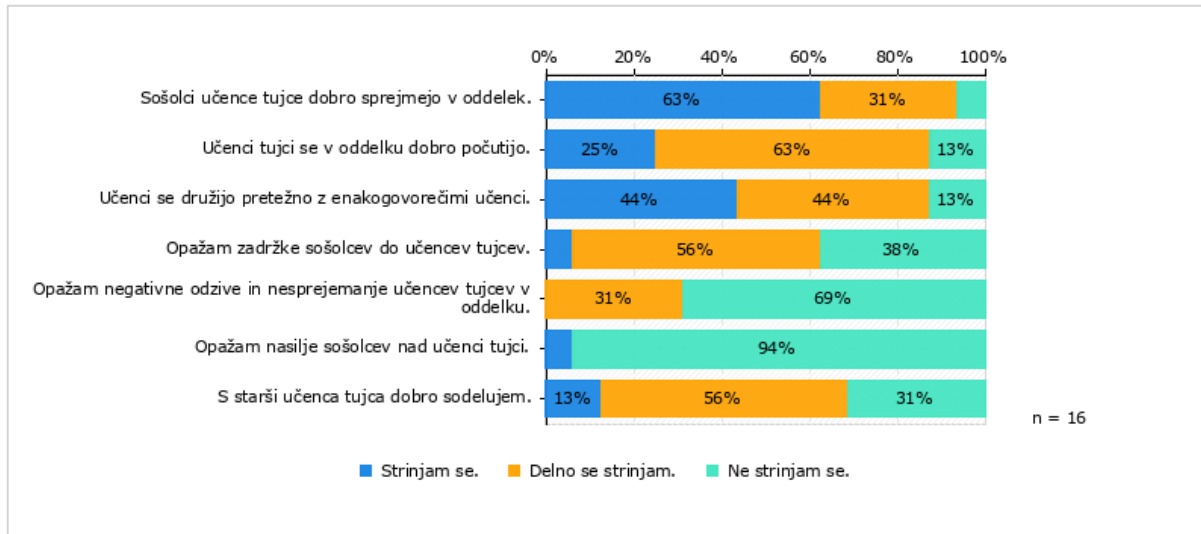
Graf 34: Anketa za učitelje – 18. vprašanje

19. Katere prilagoditve omogočate učencu tujcu v svojem oddelku?

Graf 35: Anketa za učitelje – 18.1. vprašanje

20. V kolikšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami? Ustrezno označite.

Graf 36: Anketa za učitelje – 18.2. vprašanje

21. Katere so največje težave, s katerimi se kot razrednik srečujete pri delu z učenci tujci?

- nezainteresiranost in neodzivnost staršev do šolskega dela, slaba komunikacija s strani staršev in neodzivnost na učiteljev sporočila
- nesodelovanje staršev, nizka pričakovanja glede izobrazbe
- komunikacija s starši, veliko dodatnega dela
- neznanje jezika, slabše razumevanje
- neodzivnost staršev, jezikovne ovire pri komunikaciji s starši, kanal komunikacije s starši
- pogovor s starši in učenci sploh ni možen zaradi nerazumevanja jezika
- enako kot prejšnje podobno vprašanje (učitelj)
- Nekateri starši ne zahtevajo od učencev tujcev dovolj – ni veliko poudarka, da se je jezika treba učiti tudi doma, v trgovini, povsod v okolju. Opažam, da se učence tujce drugače obravnava kot ostale učence. Pogosto neznanje slovenščine ni edina težava pri otroku, poleg so še specifične učne težave. Ker je stike s starši zaradi neznanja slovenščine težko vzpostavljati, lahko pride do tega, da ima učenec tujec učne težave, a se to vidi šele ob koncu šolanja na osnovni šoli.
- nerazumevanje
- jezik, komunikacija s starši
- premalo slikovnega gradiva
- težave v komunikaciji – jezik
- težave pri komunikaciji z učenci in njihovimi starši, ki ne znajo slovenskega jezika, potrebovali bi uradnega prevajalca za formalne pogovore s starši
- jezik

22. Kako bi lahko kot razrednik še olajšali vključevanje učencev tujcev v oddelek?

- pomoč nudiš tistemu, ki zanjo prosi in je pripravljen vložiti dodaten trud
- več sistematiziranih ur za individualne pogovore, za neformalne vsebine, več ODS bi lahko namenil medsebojnemu spoznavanju
- s poučevanjem v manjši skupinah z enako govorečimi učenci in prevajalcem
- medkulturno povezovanje
- vključiti neformalna srečanja s starši
- pomoč starejših učencev
- že sedaj naredim vse in še več ...
- z jasnimi navodili
- druženje

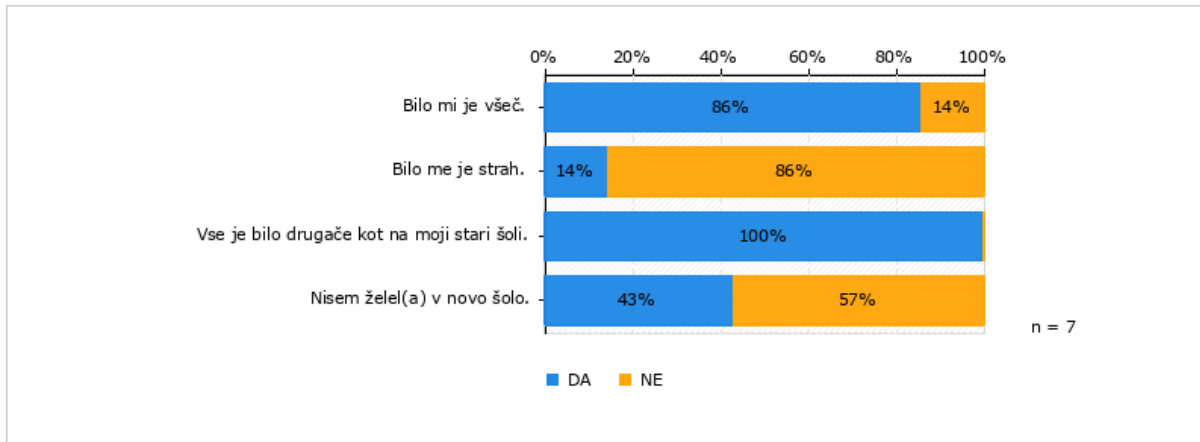
- *Pripravili bi lep sprejem. Izbrala bi učence, ki bi poskrbeli, da bi se učenec tujec dobro počutil, da ne bi bil osamljen. Na šoli bi poiskala učenca, ki govori njegov materni jezik, da bi bilo komuniciranje lažje. Pazila bi, da bi učenec med poukom reševal vaje, ki bi jih pripravila učiteljica, ki učenca poučuje slovenščino kot drugi tuji učni jezik. Sama bi tudi pripravila gradivo zanj. Večkrat bi učenca povabila na pogovorno uro, da bi se ob morebitnih stiskah lahko zavedal, da je razrednik tam zanj in da mu stoji ob strani. Skušala bi ohranjati stike s starši.*

23. Bi želeli še kaj sporočiti?

- *je težko, tak učenec bi potreboval enega človeka, da mu ves čas pomaga, vsaj na začetku, ko ne zna niti besede*
- *učenci tujci so velikokrat spregledani, ker večino časa samo sedijo, niso motivirani in imajo slabo samopodobo*
- *pomembno je, da se na naši šoli na tem področju nekaj spremeni, brez truda učiteljev in empatije pa seveda ne gre*
- *učenci tujci bi v splošnem morali vsaj 1 do 2 leti posvetiti posebnemu izobraževanju, kjer bi se naučili osnov jezika, šele nato bi se vključili v šolo (podobno tudi njihovi starši), na koncu bi jih po npr. 5 letih bivanja čakal izpit v slovenščini iz osnovnih predmetov, ki bi omogočil slovensko državljanstvo*
- *res si želim, da bi bil sprejet obvezen tečaj slovenščine, imajo jih že po drugih držav – kot sem seznanjena: Nemčija*

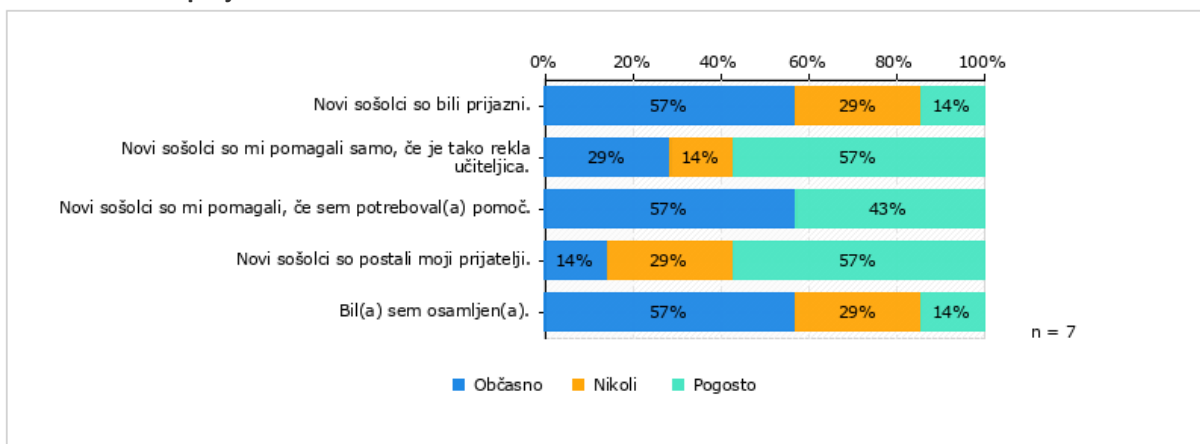
6.6 Priloga 6: Rezultati ankete za učence tujce

1. Kako si se počutil(a), ko si prišel(a) na našo šolo? Izberi ustrezno možnost.

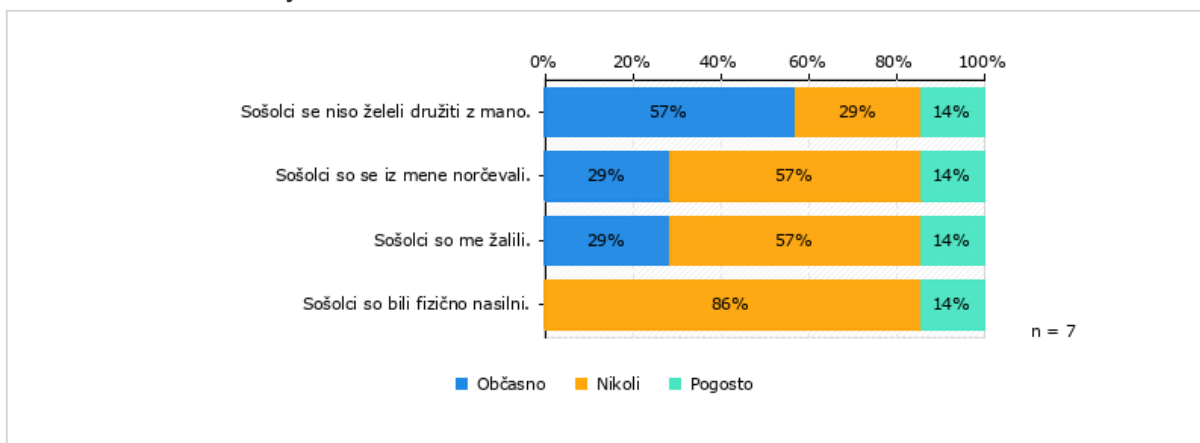
Graf 37: Anketa za učence tujce – 1. vprašanje

2. Kako so te sprejeli sošolci? Ustrezno označi.

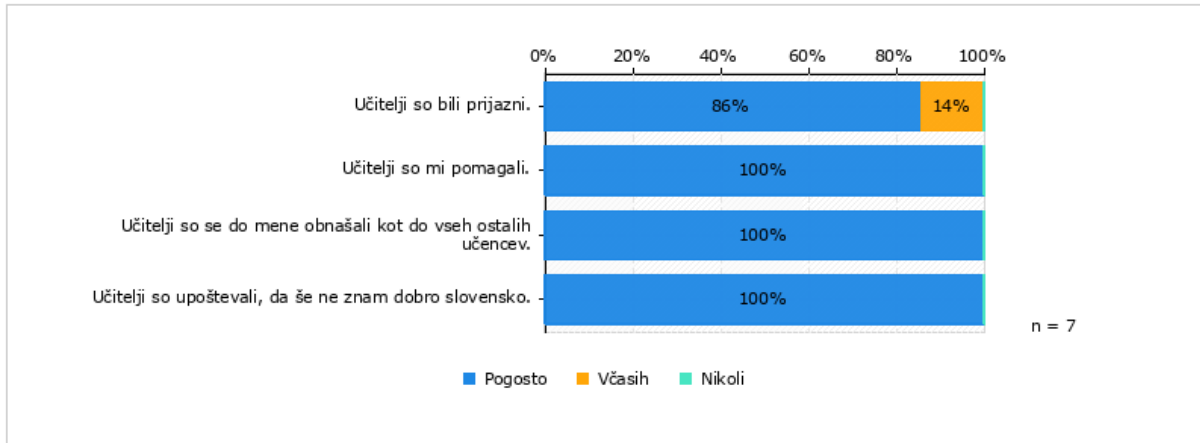

Graf 38: Anketa za učence tujce – 2. vprašanje

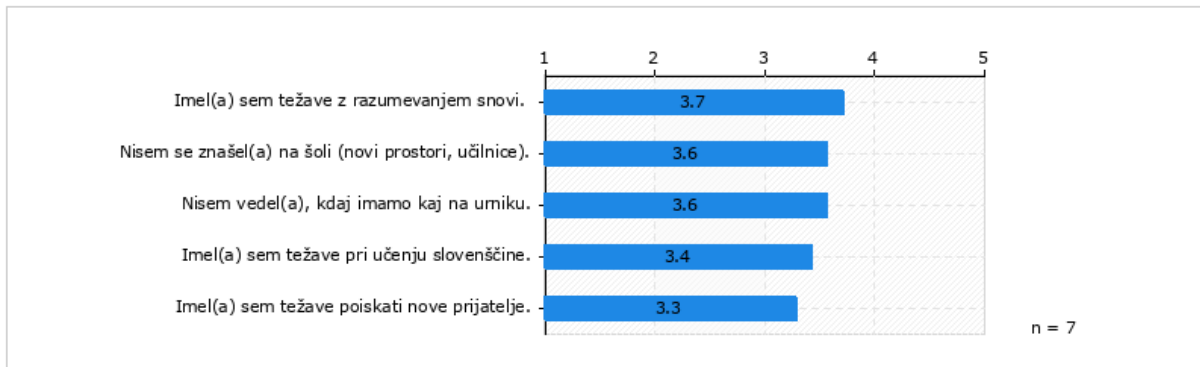
3. Ali so bili sošolci kdaj nasilni do tebe? Ustrezno označi.

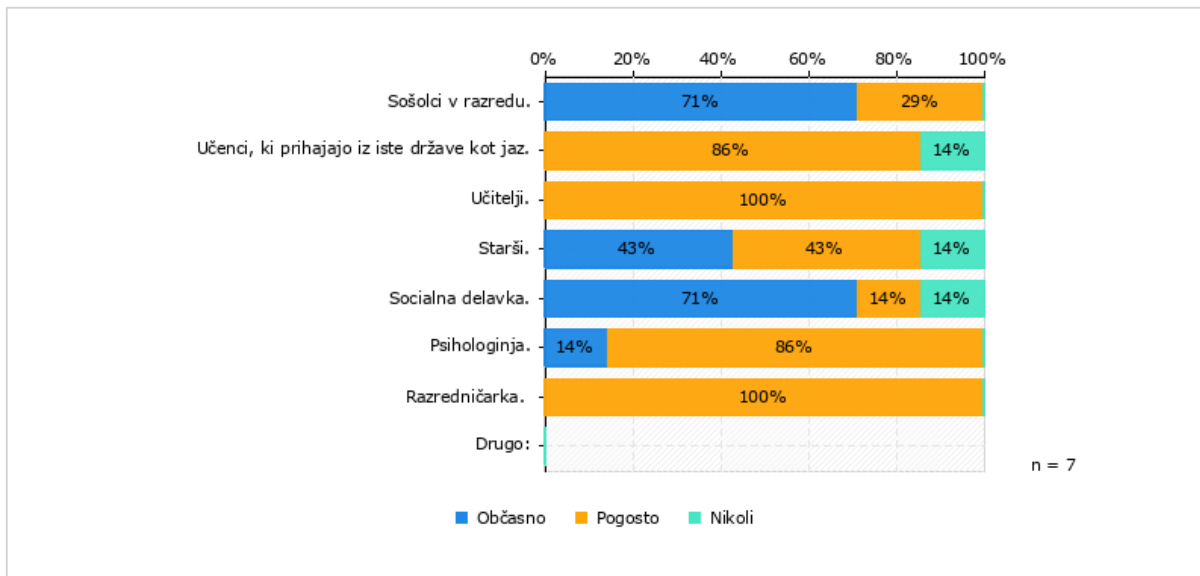
4. Kakšni so bili učitelji? Ustrezno označi.

5. Kaj ti je bilo pri prihodu na našo šolo najtežje? Ustrezno označi: 1 - pomeni najmanj, 5 - pomeni največ.

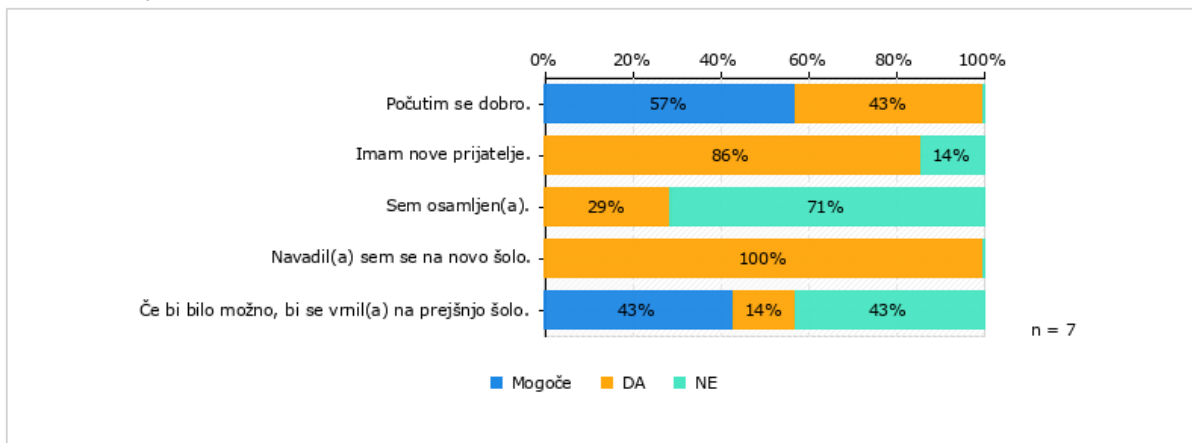

6. Kdo ti je ob prihodu na šolo najbolj pomagal? Ustrezno označi.

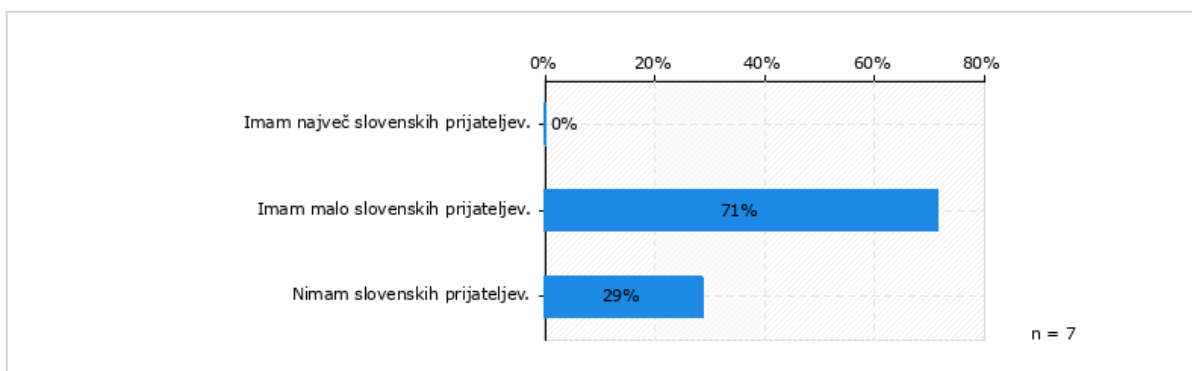

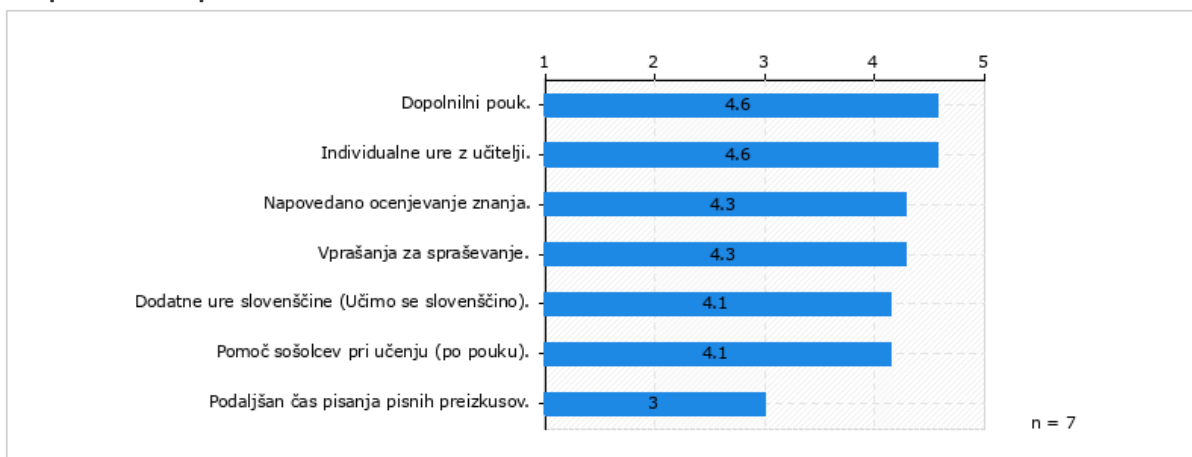
7. Kako se počutiš na naši šoli? Ustrezno označi.

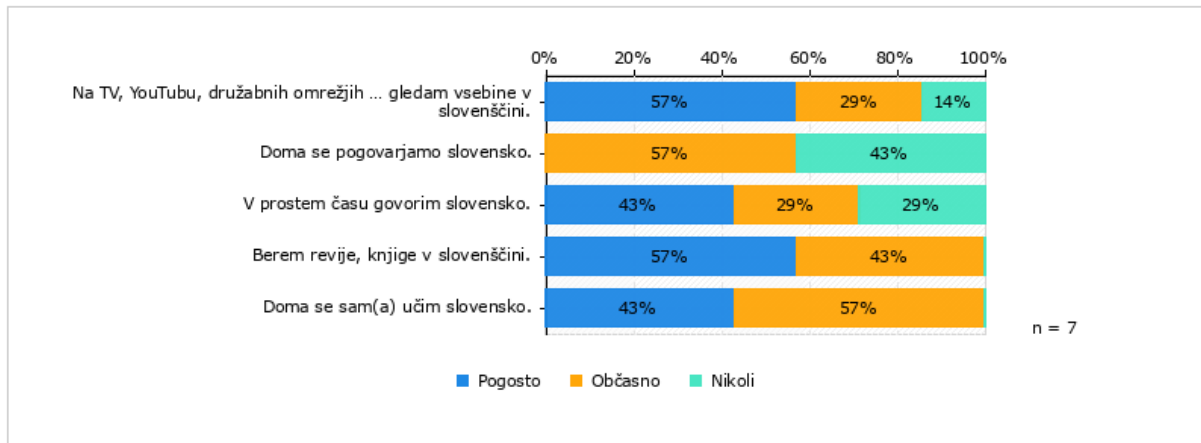
8. Ali se družiš s slovenskimi učenci? Ustrezno označi.

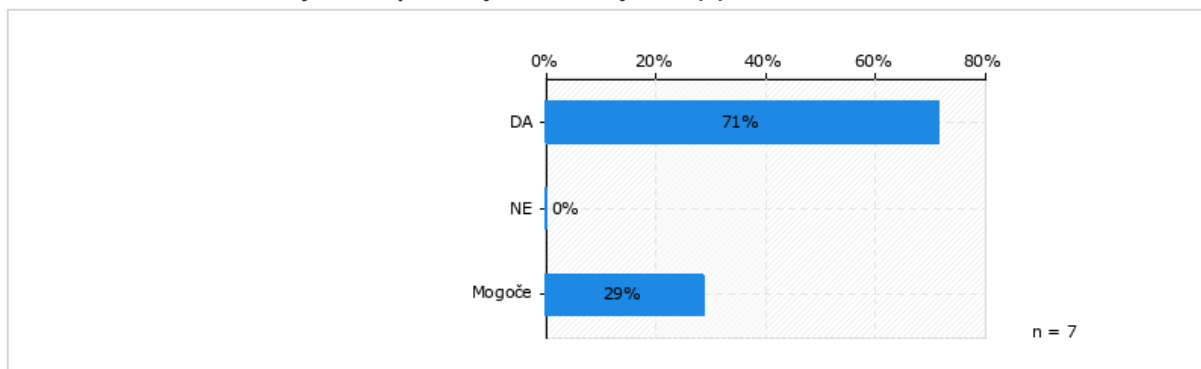
9. Kako pomembne so zate našete oblike pomoči? Ustrezno označi: 1 - pomeni ni pomembno, 5 - pomeni zelo pomembno.

10. Kako pogosto počneš spodnje dejavnosti? Ustrezno označi.

11. Ali misliš, da bi bil tvoj učni uspeh boljši, če bi bolje znal(a) slovensko?

12. Kje imaš še težave in pri čem bi potreboval(a) pomoč v šoli?

pri slovenščini in pri naravoslovju pa ene besede ne razumem po slovensko

težave imam pri matematiki

težave imam pri matematiki in naravoslovju

rabim pomoč pri kemiji, največje težave imam s kemijo, fiziko in matematiko

imam težave pri matematiki

imam težave pri naravoslovju